

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky

Historie a současnost Veselé školy církevní základní a umělecké školy

Past and Present of Veselá škola Elementary Parochial and Art School

Kateřina Machová

Vedoucí práce: PhDr. Ivo Syřiště, Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice (B7507)

Studijní obor: BU-PVOV(77507R56)

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Historie a současnost Veselé školy církevní základní a umělecké školy vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha, 17. 4. 2017

.....
podpis

PODĚKOVÁNÍ:

Chtěla bych poděkovat Mgr. Janě Válkové ředitelce Veselé školy.

ANOTACE

Bakalářská práce je zaměřena na reformní pedagogiku. Představuji zde vývoj reformního školství a alternativních škol. Cílem je představit inovující, alternativní základní Veselou školu.

KLÍČOVÁ SLOVA

alternativní škola, reformní pedagogika, církevní školství, individuální přístup

ANNOTATION

Bachelor thesis is focused on the reform pedagogy. Here I present the development of education reform and alternative schools. The aim is to introduce innovative, alternative elementary Veselá škola.

KEYWORDS

alternative school, reformatory pedagogy, church education, individual attitude

1. OBSAH

Obsah

1.	obsah.....	6
2.	Úvod	8
3.	reformní pedagogika.....	9
3.1.	KLASICKÉ REFORMNÍ ŠKOLY	10
3.1.1.	Waldorfská škola	10
3.1.2.	Montessori	10
3.1.3.	Reformně pedagogická koncepce Célestina Freineta	11
3.2.	VENKOVSKÉ VÝCHOVNÉ ÚSTAVY	13
3.2.1.	C. Reddie – duchovní otec venkovských výchovných ústavů.....	13
3.2.2.	Venkovské výchovné ústavy v Německu.....	15
4.	GUSTAV WYNEKEN A SVOBODNÁ ŠKOLNÍ OBEC VE WICKERSDORFU ..	20
4.1.	GUSTAV WYNEKEN – ZAKLADATEL SVOBODNÉ ŠKOLSKÉ OBCE	20
4.2.	PETER PETERSEN A JENSKÝ PLÁN	22
5.	REFORMNĚ PEDAGOGICKÉ Hnutí V ČR	24
5.1.	ČINNÁ NEBOLI PRODUKČNÍ ŠKOLA	25
6.	ALTERNATIVNÍ ŠKOLY V ČESKÉ REPUBLICE V ROCE 2017	27
6.1.	Montessori	27
6.2.	Domácí, individuální vzdělávání	28
6.3.	Integrovaná tematická výuka	28
6.4.	Waldorfské školy	29
7.	VESELÁ ŠKOLA	31
7.1.	Vznik veselé školy	33
7.2.	Soukenická 10. - první stupeň Veselé školy	33
7.3.	Školní každodennost a hodnocení.....	34

7.4.	Začátky výuky cizího jazyka	34
7.5.	Rok 2000 – dokončení prvního stupně	34
7.6.	Přístup k žákům – výchovné a vzdělávací principy	35
7.7.	Výchovné působení ve škole	36
8.	INKLUZE VE VESELÉ ŠKOLE	38
8.1.	INKLUZE ŽÁKŮ S PORUCHAMI AUTISTICKÉHO SPEKTRA	38
8.2.	Inkluze žáků s poruchami chování	44
8.3.	Inkluze žáků s poruchami učení	45
9.	Hodnocení žáků ve Veselé škole	47
10.	Aktivity nad rámec vyučování	48
11.	Základní umělecká škola Veselé školy	49
11.1.	Atmosféra školy	51
11.2.	Školský vzdělávací program	53
11.3.	Metody výuky	58
11.4.	Nové trendy ve výuce – křesťanský přístup	58
11.5.	Kdo učí ve Veselé škole	59
11.6.	Personální zabezpečení činnosti školy	59
11.7.	Jak se změnila veselá škola v průběhu 23 let?	63
12.	ZÁVĚR	65
13.	LITERATURA	66
14.	OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	67

2. ÚVOD

Tématem mojí bakalářské práce je historie a současnost Veselé školy, reformní pedagogiky a alternativního školství. Toto téma jsem si vybrala, protože, jsem stála u vzniku Veselé školy. Chtěla bych zmapovat začátky a současnost. Jací žáci navštěvovali školu v roce 1993 a jací v roce 2014. Ve své práci přiblížím atmosféru školy, co učíme, jak učíme, kdo učí a hodnocení žáků učiteli. Porovnávám výchovné problémy v začátcích školy spolu s tím, jaké problémy řešíme teď. V dalších kapitolách se věnuji spolupráci školy s rodiči, mimoškolním aktivitám a Základní umělecké škole, která je součástí Základní školy Veselé církevní. A na závěr, bych chtěla představit profil absolventa Veselé základní umělecké církevní školy. Metodou neformálního rozhovoru s ředitelkou školy, jsem zjistila důvody k založení školy a způsob vedení školy v minulosti a současnosti. Ve své práci, bych chtěla interpretovat profesory, kteří v rámci vzdělávání učitelů pořádají přednášky v naší škole. Výsledkem mé bakalářské práce je shrnutí života ve Veselé škole.

3. REFORMNÍ PEDAGOGIKA

Na počátku 20. století vzniká hnutí zvané pedagogický reformismus. Reformisté tohoto směru vycházeli z myšlenek Rousseauova pojetí přirozené výchovy. Rousseau hájil a zpracovával přirozený cit, lásku k přírodě, výchova má tak následovat vnitřní individuální a přirozený vývoj dítěte v jeho jednotlivých vývojových stupních. Do tohoto vývoje nemá dospělý nijak zasahovat, má jej pouze „podporovat“.

Rousseau tak koncept tzv. „negativní“ výchovy. Dospělý jen kontroluje nebo sleduje přirozený vývoj. Dále vycházeli představitelé tohoto hnutí z myšlenek Dancyových a Spencerových názorů, kteří kladli důraz na důležitost praktického vzdělávání, které by prakticky žáky připravovalo do života, dále z myšlenek Tolstého volné školy. Ve volné škole probíhala výuka bez rozvrhu, osnov bez učebního plánu. Základem volné školy byla osobní zkušenost žáka, experimentování a pozorování. Důležitá byla spolupráce učitelů s rodiči. Reformisté preferují tzv. Pedocentrismus- dítě je centrem výchovy a cíle výchovy jsou podřízeny individuálním potřebám a zájmům dítěte. Na základě této reformy začaly vznikat alternativní školy.

Mezi významné představitele reformismu patří Elen Keyová (1849-1926), švédská spisovatelka, pedagožka a stoupenkyně ženského hnutí. Elen Keyová odmítala veřejnou předškolní výchovu, neboť je při ní potlačena individualita dítěte. Je stoupenkyní přirozené výchovy. Její nejvýznamnější spis je Století dítěte, které je manifestem za práva dítěte na svobodnou výchovu.

Dalším významným představitelem reformismu byl Ovidie Decroly (1871-1936) – lékař, psycholog, pedagog. Též stavěl výchovu na subjektivních dětských pocitech. Vytvořil tzv. globální metodu, kde výuka vychází z přirozených situací. Jednotlivé předměty byly slučovány v jediný obor. Decroly vycházel z dětských zájmů potřeb a zkušeností, učitel musel dítě dobře poznat. Decroly pojal školu jako dílnu či laboratoř, kde dítě vlastní činností poznává nové zkušenosti a vědomosti. Důležitá pro něj byla výchova estetická, mravní i sociální.

3.1. KLASICKÉ REFORMNÍ ŠKOLY

3.1.1. Waldorfská škola

Zakladatelem školy waldorfského typu byl rakouský filozof a pedagog Rudolf Steiner (1861-1925), který vytvořil filozofickou pedagogickou soustavu o výchově člověka. Tato koncepce se nazývá antroposofie. Tuto teorii využil v praxi v alternativní škole v obci Waldorf v roce 1919. Výchova a vzdělání je ve Waldorfské škole podřízeno tomu, aby podněcovalo a rozvíjelo aktivitu dítěte, jeho potřeby a zájmy. Obsah je rozdělen do výukových bloků tzv. Epoch, kde se žáci soustavně zabývají po určitý čas stejnými předměty. Mimo teoretických předmětů je kladen důraz na esteticko-výchovné předměty a na cizí jazyky. Hodnocení není číselné, ale slovní. Učitelé nejsou vázáni osnovami, ale plánují výuku společně s žáky a rodiči. Místo důrazu na soutěživost se klade důraz na spolupráci a sociální výchovu. Důležitou roli zde hraje i náboženská výchova. Za vedení školy neodpovídá jen ředitel ale celý učitelský sbor s těsnou spoluprací rodičů. Cílem této pedagogiky tzv. antroposofické je rozvíjet u dítěte tělo, duši i duchovno celostně.

3.1.2. Montessori

Další významnou alternativní pedagogickou koncepci vypracovala na počátku dvacátého století přední pedagožka a lékařka Maria Montessori (1870- 1952) Montessori je přesvědčena, že když vytvoříme vhodné výchovné prostředí, pomocí speciálního didaktického materiálu, je možné, aby dítě vlastní aktivitou dosáhlo maximálního rozvoje. Dospělí má za úkol vybudovat pro dítě podnětné prostředí a vytvářet dostatek situací aby se mohlo rozvíjet.

Marie Montessori klade velký důraz na předškolní a mladší školní období. V každém tomto období má být dítě citlivé a chtivé po získání nových informací a dovedností. Jestliže senzitivní období není adekvátně využito pro zdravý vývoj, daná senzitivita mizí.

Senzitivní fáze vývoje člověka u Marie Montessori:

- **0-3 roky** – Senzitivní oblasti jsou pohyb, řeč a řád. Dítě je citlivé v oblasti pohybové – zvládání chůze, běhu, rozvoj manuální zručnosti. V oblasti řádu se jedná o rozvoj pravidelného režimu vůči vnějšímu světu. V neposlední řadě je dítě citlivé v oblasti řeči.

- **3-6 let** – Dochází k sebeuvědomění dítěte na základě získaných zkušeností v rámci aktivních činností, dítě se začíná cítit jako součást skupiny. Pokračuje rozvoj pohybových a řečových dovedností.
- **7-12 let** – Je charakterizováno se rozvíjející se morální senzitivitou. Dítě hodnotí dobré a zlé jak ve vlastním jednání, tak i v konání okolních osob. Dítě získává sociální zkušenosti v širším okolí. Pokud jsou jeho sociální vztahy chudé či omezované, může to být brzdou jeho dalšího vývoje. Dochází též k rozvoji myšlení, které přechází od zaměřenosti na konkrétno k abstrakci. V počátku období se tak dítě zajímá o bezprostřední okolní svět, na konci tohoto období mu je svět více abstrakcí. Dítě potřebuje být podporováno v aktivním poznávání světa, samostatném získávání dovedností a znalostí, což vede k zdravému rozvoji jeho sebevědomí.
- **12-18 let**- Fáze je specifická vývojem v samostatnosti v sociálních vztazích dospívajícího, vytvořením nového obrazu o sobě sama.

Montessori hovoří o skutečnosti, že v případě adekvátního rozvoje osobnosti dítěte dochází k podporování tzv. normalizace dítěte. Dle Rýdla Montessori rozumí pod pojmem normální dítě takovou osobnost, která je psychicky zdravá a může se přiměřeně svým rozvojovým možnostem rozvíjet. Takové dítě se vyznačuje stabilním a sociálním chováním, které je vymezeno samostatností, vytrvalostí, schopností koncentrace a sebekontrolou.¹

Dítě milované a sebejisté a na druhé straně dítě aktivní, využívající svobodu, ale i zodpovědnost, může dosáhnout tzv. Normality.

3.1.3. Reformně pedagogická koncepce Célestina Freineta

---

¹ RÝDL, Karel, Principy a pojmy pedagogiky Marie Montessori, Public History, 1999, 80-902193-7-3, str. 43

Freinet kladl důraz na samostatnost žáků, protože byl praktik, snažil se ve vyučování využívat ve vyučování nové pracovní pomůcky a metody. Vedl své žáky tak, aby se rozvíjeli všestranně. Inspirovalo ho myšlení Hermana Lietze.

Freint vede osobnost žáka tak, aby došlo k rozvoji jeho myšlení, ale i jeho tělesných schopností a sociálních dovedností. Stejně jako Leitz tak i Freint vede často výuku v přírodě.

Cílem Freinetovy pedagogiky bylo přivést své žáky k samostatnému a kritickému myšlení.

Podstatou Freinetova pedagogického konceptu je aktivní učení, činné vyučování, z tohoto konceptu vychází moderní školy Ecolé Moderne V těchto školách jsou prostory pro společná setkávání, pro slavnosti či zasedání školního parlamentu tzv. Školní auly, učebny vystřídaly pracovny, které jsou vybaveny flexibilním nábytkem, který se přizpůsobuje činnostem při výuce. V pracovnách vznikají čtecí koutky, klidové zóny ty slouží k samostatné práci, dále diskusní prostory. Freint souběžně s učebnami, které jsou pracovního charakteru, zakládá školní zahrady, dílny, ateliéry. Ateliéry slouží jak k činnostem duševním tak i k manuálním.

Dále staví na tom, že ve vývoji dítěte rozpoznáváme tři hlavní fáze. V první fázi dítě vstupuje do světa a seznamuje se s ním. V této fázi poznává hlavně věci kolem sebe a bezprostřední okolí. Ve druhé fázi poznává nejen věci a své nejbližší okolí, ale uvědomuje si svou osobnost, zde dochází do začleňování se do okolního světa uvědomování si vlastního já. V třetí fázi si už dítě uvědomuje vlastní činnost, dítě vyvíjí svou vlastní aktivitu. Tuto aktivitu Freinet nazývá prací. V tomto duchu vytváří Freinet moderní pracovní školu.

3.1.4. Moderní francouzská škola

V koncepci moderní francouzské školy Freinet rozvíjí metodu školního tisku s použitím vlastní školní tiskárny. Děti zde pomocí tiskařského stroje tvoří zajímavé a kreativní texty s obsahem různých předmětů. Učí se tak myslet v souvislostech. Tvorbou vlastních pracovních učebnic a školního časopisu je velmi rozvíjeno prosociální chování. Hlavními tématy Freinetova pedagogického myšlení je zdravé sebevědomí, zodpovědnost a spolupráce. Hnutí moderních francouzských škol využívá při výuce nejen školní tiskárny, ale i další moderní média, film, fotografii, rozhlas. Jednotlivé školy, které se hlásí k hnutí

moderních škol, se propojují pomocí korespondence žáků, společně tvoří žakovský časopis., který vydávají jednou za měsíc. Klasické učebnice považují za zastaralé a přebytné a nahrazují je pracovní listy. Pracovní listy vytvářejí nejen učitelé, ale i samotní žáci i spisovatelé. Pomocí pracovních listů vytvořili předmětové kartotéky, kde bylo pokryto učivo jazyků, matematiky, zeměpisu, dějepisu či biologie.

Tato kartotéka časem obsahovala dvacet tisíc odborných kazet rozdělených podle tématu. Na zpracování jednotlivých témat se podíleli i odborníci z praxe např., obchodníci, řemeslníci, úředníci atd. Tyto karty byly velmi dobře zpracovány didakticky a podporovaly princip mezipředmětových vztahů. Kromě této centrální kartotéky si každá třída tvořila kartotéku svou vlastní.

Takto vytvořené pomůcky byly velmi flexibilní a dynamické. Se stejnou dynamičností se sestavoval a vytvářel vyučovací plán. Tento plán se plánoval na týden, společně s žáky i učiteli. Základem plánu byla samostatnost a zodpovědnost.

Dalším a neméně podstatným rysem Freinetovy pedagogiky je takzvaná třídní demokracie. Každé dítě má možnost se vyjádřit k chodu třídy. Základním pilířem vnitřního života se stala přirozená autorita společně akceptovaného řádu a vlastní disciplína žáků

3.2. VENKOVSKÉ VÝCHOVNÉ ÚSTAVY

3.2.1. C. Reddie – duchovní otec venkovských výchovných ústavů

Reddie se narodil v roce 1858 v Londýně, měl deset sourozenců, otec byl vyšším úředníkem. Matka Redia zemřela při porodu, když mu bylo deset let, o čtyři roky později zemřel i otec a Reddie byl poslán do internátu v Edinburghu. Internát se pro něj stal symbolem jistoty a svobody. Po absolvování školy, studuje medicínu, posléze přechází na chemii a zabývá se myšlenkami socialismu. Po dokončení studia se vrací do Skotska, kde pracuje na univerzitě a internátní škole, na které sám studoval. Nové zkušenosti získává i na

privátní škole poblíž Bristolu. Po neúspěšné snaze získat místo ředitele v Londýnské škole se zabývá myšlenkou, založit školu vlastní. V roce 1889 v Abootsholme založil vlastní internátní školu. Po třiceti osmi letech škola neprosperuje a Reddie odchází do ústraní.

- *Mateřský anglický jazyk měl větší význam než klasické jazyky. Moderním jazykům (francouzština, němčina (patřilo rovněž důležitější místo než latině a řečtině. Práce byla prostředkem k vývoji osobnosti, utváření jejího charakteru, ale i k zdraví. Práce napomáhala rozvoji zodpovědnosti a kooperace, ale i rozvoji praktických schopností a dovedností. Práce na zahradě, s domácími hospodářskými zvířaty, práce v dílnách se dřevem, kovem, ale i s vařením či šitím se měly stát součástí každodenního života ve škole. Ve skutečnosti se tak dělo v mnohem omezené míře.*
- *Přírodní vědy zaujímaly důležité postavení (chemie, fyzika a biologie). Ve vyučování byly zdůrazňovány mezipředmětové vztahy a vazby, výuka probíhala v laboratořích, muzeích a vlastní botanické zahradě.*
- *Dějepis se vyučoval ve spojení se zeměpisem a zdůrazňovaly se podobně jako u přírodních věd mezipředmětové vztahy.*
- *Matematika (aritmetika i geometrie) měla být vyučována ruku v ruce s praktickými činnostmi, které měly využívat každodenních zkušeností žáků.*
- *Do vyučování byly zařazovány i exkurze do okolí, jež sloužily k výzkumu geologických, botanických a zoologických aspektů, dále i měření skal či návštěvy průmyslových závodů.*

Velký význam měly umělecké aktivity rozvíjející vlohy žáků. Pracovalo se na vytváření estetického okolí a prostředí ve škole samotné.

Náboženská a morální výchova se zakládala na obecně křesťanském základě s ohledem na ostatní velká světová náboženství. Moralita byla nahlížena jako výsledek vnitřního života školy, která se ukazovala v jednotlivostech soužití školní pospolitosti.²

Reddieho školy se staly vzorem pro další školy zakládané po roce 1899 a to zejména ve Francii, Švýcarsku i v Německu.

Na základě tohoto konceptu byla založena reformní škola Summerhill. Zakladatel této školy A. S. Neill vytvořil svobodnější a volnější koncept, ale myšlenkově si byly podobné. Neill vytvořil svoji výchovu na maximální důvěře, volnosti a svobodě dítěte. Neillův koncept byl založený na principu a víře v dobro v každém dítěti, na svobodě, lásce a štěstí. Vyučování se žáci zúčastňovali dobrovolně a pracovali samostatně. Ve škole velmi dobře fungoval systém žákovské samosprávy.

3.2.2. Venkovské výchovné ústavy v Německu

Hermann Lietz (1868-1911) dětství prožil uprostřed přírody na statku, na své dětství vzpomíná jako na idylické a harmonické. Idylické dětství, vystřídal odchod na gymnázium, kde zažil ústrky a posměch, přesto se rozhodl, že se stane pedagogem.

V roce 1892 složil zkoušku učitelské způsobilosti. Učitelské zkušenosti nabývá mimo jiné v Reinově cvičné škole. Kde se setkává s Reddiem, ten je pozve do Anglie. Internátní školou v Abbotsholmu je nadšen, po návratu z Anglie, plný nadšení, hledá Lietz prostory a mecenáše pro založení své školy. V roce 1898 Lietz založí první Německý výchovný ústav v Ilseburgu. Lietz klade důraz na integraci výchovy a vzdělávání v přírodě. Škola je pro studenty nejen školou, ale i domovem a internátem. Zpočátku zde byli chlapci ve věku od osmi až dvanácti let. Následovníkem Lietze byl Gustav Wyneken (1875- 1964), který byl zakladatelem německého mládežnického hnutí. Wyneken klade důraz na spolupráci žáků s učiteli na škole, škola byla obec. Byla zde atmosféra důvěry a pospolitosti, což žáky velmi ovlivnilo v jejich podstatné fázi života.

---

² KASPER, Tomáš. KASPEROVÁ, Dana, *Dějiny pedagogiky*, Grada, 2008, 978-80-247-2429-4, str. 154

Známý byl i ústav Paula Geheeba (1870-1961) Geheeb klade důraz na celostní harmonický rozvoj osobnosti. Mezi přední ústavy patřil internát založený na zámku Salem, německo – židovským pedagogem Kurtem Hahnem (1886-1974). Hahnem kladl důraz na utváření charakteru žáka.

Posléze zakládá venkovské ústavy i pro starší chlapce. Základní trojstupňový systém domovů. V roce 1901 založil ústav v Haubindě v Durynsku, kde založil v Biebersteinu třetí školu a domov, jako gymnaziální vyšší stupeň.

Principy této školy byly následující:

- Umožnit dítěti poznat sám sebe.
- Mít možnost prožít vítězství i prohru.
- Umožnit dítěti se podílet na společném díle.
- Mít prostor ticha.
- Rozvíjet si fantazii.
- Soutěže jsou důležité nikoliv však rozhodující.

Osvobodit děti z výše postavených vrstev od privilegovaného postavení.

Kurt Hahn byl velkým zastáncem idejí humanismu a občanských práv. V roce 1933 emigroval do Skotska. Založil British Salem Schools. Po skončení války vedl salemskou školu a založil i internacionální školy United World Colleges (UWC)- zde pospolu žila mládež ve věku od šestnácti až osmnácti let, z různých zemí, společně se vzdělávala a účastnila se sociálních aktivit. Tento koncept měl vést k poznání se navzájem i sama sebe.

Dalším významným následovníkem myšlenek Lietzeho byl Alfred Andersen (1886-1944), který založil v roce 1923 ústav v Ettersburgu a v Gebesee, v roce 1924 v Buchenau a v roce 1928 v severoněmeckém SpiekerooguLietz – SchuleSpiekeroog. Který funguje do dnešní doby.

Zakladatelé německých venkovských ústavů, v předválečné a meziválečné době, byli převážně muži. Přesto i podstatnou roli ve vývoji hnutí sehrály ženy. Většinou to byli silné osobnosti, ženy – manželky zakladatelů ústavů nebo učitelů.

První dívčí ústav byl založen Bertou Petersenovou (1862-1910) v roce 1900, další byl založen v roce 1923 socialisticky smýšlející Minnou Specht (1879- 1961). Kvůli svému socialistickému smýšlení musela opustit Německo. Věnovala se dětem uprchlíků v Dánsku a Velké Británii. Gertrud Feiertag (1890- 1943) v roce založila v roce 1931 židovský venkovský výchovný ústav, podobně jako Anna Essinger. Další ženskou osobností byla manželka Paula Geheeba Edith Geheeb, dále Gertrud Bondy (1889-1977), která společně se svým manželem Maxem Bondym (1892- 1952) v roce 1929 ústav v Marienau a později v emigraci v roce v roce 1939 ve spojených státech ústav v Mountain-Windsor Mountain School). Osobností byla také Anni Reiner (1891- 1972).

Po roce 1933 se výrazně vykryštovala politická a kulturní hnutí jednotlivých německých ústavů. Osudy jednotlivých ústavů se různily. Dodnes několik škol volně používá myšlenky německých ústavů. Emlohstobba-pedagogický manifest německých venkovských výchovných ústavů a Emlohstobba-pedagogický román, který napsal Lietz po pobytu v jenské cvičné škole. Lietz rozdělil svou knihu na dvě části, v první části popisuje chod v Reddieho škole a kniha seznamuje s reformně pedagogickými novinkami v Anglii a zavádí výraz pro Reddieho reformní školu Landerziehungsheim-venkovský výchovný ústav.

Tyto venkovské ústavy, jak už z názvu vyplívá, se nacházely mimo město. Lietz kladl důraz na to, aby se nacházeli uprostřed přírody, která má dobrý vliv na mládež a přirozeně se zde rozvíjelo tělesné i duševní zdraví. Studenti měli dostatek pohybu, dodržovali zdravou stravu, důležitá byla vyváženost duševní i tělesné práce.

PEDAGOGICKÉ PRINCIPY LIETZOVÝCH ÚSTAVŮ

Výchova probíhala mimo město. Realizována byla ve zdravý vývoj podporujícím školním prostranstvím s dostatkem luk, zahrad, polí, s řekou či rybníkem v prostorných, světlých, a provzdušněných obytných i učebních prostorech. (Údolí řeky Ilzy bylo v tomto ohledu jedno z idylických míst Německa s dostatkem krásných lesů a velkolepé hornaté krajiny.)

Důraz byl kladen na společně sdílený život, společné hry a práce vychovatelů- učitelů a žáků. Vychovatelé působili v mravním ohledu jako následovníhodné vzory. V tom je podporovala jejich silná osobnost, nadšení pro vychovatelské povolání a jejich láska k mládeži.

Dodržována byla přísná hygiena a zdravý životní styl. Upřednostňována byla jednoduchá strava, bohatá konzumace zeleniny, ovoce, mléka, vajec, a ryb, naopak bylo zakázáno požívání alkoholu a silně kořeněných jídel. Ke zdraví vedlo střídání intelektuální a tělesné činnosti a hry, ale i postupné a účelné otužování.

Praktikována byla každodenní tělesná cvičení, zejména vandrování, běh, sportovní hry, plavání veslování, a cvičení apod. Tělesná cvičení probíhala ráno, v dopoledních přestávkách, pravidelně odpoledne. Denně se jednalo o přibližně dvě hodiny.

Velký význam byl připisován každodenní praktické a tělesné práci, která měla dětem přinášet radost a odpovídala jejich silám a možnostem a zároveň oslovovala jejich ducha a posilovala jejich zdraví. Jednalo se o práce na zahradě nebo v lese, na poli nebo na louce, v dílnách nebo na stavbě- jako například rytí a hrabání, sázení, zalévání, hrabání sena, truhlářské či stavební práce apod. Každý den se jednalo až o dvě hodiny práce odpoledne.

Své místo zaujala každodenní umělecká tvorba. Týkala se kreslení v přírodě (tři hodiny týdně), zpěvu ve volné přírodě (půl hodiny denně), hry na hudební nástroje (hodina denně po obědě), vedení k porozumění uměleckých děl, ale i přípravy školních koncertů, literárních čtení a školního divadla (denně dvě hodiny, zejména večer).

Podporovány byly zvláštní činnosti vedoucí k rozvoji mravního, náboženského a vlasteneckého smyslu. Jednalo se o ranní a noční modlitby, religiózní působení při různých příležitostech jako např. při procházkách lesem nebo pod širým nebem, při náboženských svátcích. Zdůrazňován byl religiózně mravní prvek ve všech vyučovacích předmětech, zejména v přírodních vědách a dějepise. Podporován byl rovněž zájem o poezii a umění, jak již bylo uvedeno výše.

Vyučování bylo založeno jak na zákonech vychovatelského umění, tak i na vědeckých principech. Bylo koncipováno psychologicky, zakládalo se na zájmu žáka, využívalo

praktických cvičení (na zahradě, v dílnách) a princip názornosti (hojné využívání obrázků, modelů a map). Při vyučování byl žák sám činný a měl se vyučování účastnit se zájmem, díky čemuž se učil pozorovat, srovnávat, myslet a hodnotit, chápat se aktivně učební látky, kterou dokázal samostatně využít a uplatnit, jak od něj žádal moderní život v národním duchu. Vyučování probíhalo každý den pět hodin dopoledne a pozdě odpoledne.

Učební plán odpovídal reálce, žáci se učili francouzštině a angličtině. Na vyšší, stupni mohli žáci ve třinácti letech začít s latinou a v patnácti letech začít s řečtinou, čímž získali vzdělání reformního gymnázia. Žákům bylo umožněno přestoupit na státní vyšší střední školy po složení komisionálních zkoušek.³

---

³ KASPER, Tomáš. KASPEROVÁ, Dana, Dějiny pedagogiky, Grada, 2008, 978-80-247-2429-4, str. 166

4. GUSTAV WYNEKEN A SVOBODNÁ ŠKOLNÍ OBEC VE WICKERSDORFU

4.1. GUSTAV WYNEKEN – ZAKLADATEL SVOBODNÉ ŠKOLSKÉ OBCE

Gustav Wyneken (1875-1964) byl žákem Hermanna Lietze, vyučoval v jeho výchovných venkovských ústavech. V roce 1906, společně s Paulem Geheebem zakládá vlastní typ venkovského výchovného ústavu – Svobodnou školní obec ve Wickersdorfu. Wickersdorf byla devítiletá střední škola, kterou navštěvovali žáci po absolvování čtvrtého ročníku základního vzdělání. Wickersdorf připravoval studenty ke studiu na univerzitě nebo na technické vysoké školy.

Hlavní zásady této školy bylo využití fyzické práce, tělesného cvičení a zdravý životní styl. Na rozdíl od venkovských výchovných ústavů zde byla prosazována společná výuka chlapců s dívkami. Dívky bydlely v oddělených budovách a byly vychovávány učitelkami. Od této koedukace Wyneken očekával přirozenější vývoj mezi oběma pohlavími. Škola byla společenstvím, kde byla podporována pospolitost i individualita. Třídy byly postaveny tak aby se zde potkávali žáci různého věku a výkonu, tím se od jednotlivých žáků vyžadovala spolupráce a pomoc.

Cílem vyučování byl rozvoj samostatnosti v intelektuální, emocionální a sociální oblasti. Rozvrh byl vždy sestaven na čtrnáct dnů. V prvním týdnu se vyučovaly jazyky a humanitní vědy, v druhém týdnu matematika a přírodovědné předměty. Svobodná školní obec se více zaměřovala na výuku společenských věd a cizích jazyků. Významné místo ve výuce mělo i umění, kreslení vyučovali skuteční umělci.

Velkou roli zde hrálo i hudební umění. Přes umění žáci poznávali sami sebe. Probíhala zde i činnost knihařská, dále se žáci učili např. kaligrafii. Duchovnímu charakteru sloužily nedělní mše.

Rozdělení dne na Svobodné školní obci Wickersdorf do pevných bodů:

6:30	budíček
6:30–7:00	ranní rozcvička a sport – odděleně chlapci a dívky ranní gymnastika ve volné přírodě bez oděvu běh do pěti kilometrů
7:00	hudební předehra a koupel
7:30	snídaně (ovesná kaše a chléb)
8:00–9:30	1. a 2. vyučovací hodina
9:30–10:00	velká přestávka (úklid pokojů, dvora, umývárny a společných prostor)
10:00–10:30	přesnídávka
10:30–13:00	2. blok vyučování – 3 vyučovací hodiny
13:00–14:00	oběd a osobní volný čas
14:00–17:00	odpolední práce – řemeslná práce, práce na zahradě, sport, kreslení, hudba
17:00–18:30	příprava na vyučování a vypracování domácích úkolů
18:30–19:00	večeře
19:00–20:00	hudební vyučování či společná četba
po 20:00	večerka

Hlavním posláním Svobodné školní obce byla pospolitost žáků a učitelů. Pořádek a disciplína patřily mezi nevyšší hodnoty wickersdorfského společenství. Tato škola přečkala meziválečné období i Hitlerovu diktaturu, své zvláštní postavení i měla v bývalé NDR, zanikla až po roce 1989.

4.2.PETER PETERSEN A JENSKÝ PLÁN

Pedagogické prostředky jenské pedagogiky

Tuto vzdělávací koncepci rozvinul v Jeně profesor a evangelický pastor pedagogiky Peter Petersen (1884- 1952). V roce 1927 na mezinárodním pedagogickém kongresu v Locarnu dostala Petersenova reformní koncepce název jenský plán.

V jenské škole nebyli žáci rozděleni podle stejného věku, ale rozdělovali se do různých věkových skupin. Důležité aktivity tohoto konceptu je pedagogický rozhovor, hra, práce a slavnost.

Rozhovor

V Petersenově škole začínal den rozhovorem. Rozhovor probíhal v kruhu a žáci si zde sdělují zážitky, radosti či smutky. Cílem této metody bylo naučit se naslouchat a i vyjádřit své pocity. Žáci se mohli vyjádřit i mimoslovně, tancem nebo například písní.

Práce

Práce je jedním ze základních pilířů jenské pedagogiky. Žáci své dovednosti, znalosti či schopnosti vykazovali řešením úkolů nebo problémů či situací. Část pracovního dne se věnoval kontrole splněných úkolů. Hodnocení bylo vyhotoveno jak učitelem, tak i žákem. Velmi důležité bylo, aby žák svou práci splnil. Pokud ji nesplnil, byl to vždy závažný problém, protože žák vždy mohl požádat o pomoc spolužáky nebo učitele.

Hra

Didaktická hra byla součástí jenské pedagogiky. Byla začátkem do pracovního dne. Podobně jako při rozhovoru zde docházelo k rozvoji sociálních a komunikativních dovedností.

Slavnost

Vždy poslední den v týdnu je celková snaha žáků uzavřená slavností. Slavnost zahajuje ředitel, průvodci slavnosti mohou být žáci či učitelé. Témata byla různá, aktuální problémy či úspěchy nebo významné dny žáků například narozeniny, ale i státní nebo liturgické svátky.

5. REFORMNĚ PEDAGOGICKÉ HNUTÍ V ČSR

Situace školství v České socialistické republice po roce 1918.

Po vzniku samostatného Československa se školská soustava nedočkala výraznějších změn. Jediným zákonem, byl tzv. malý školský zákon z roku 1922. Zákon stanovoval povinně na školách náboženství, občanskou nauku, výchovy, čtení a psaní, vyučovací jazyk, matematiku, přírodopis, přírodopis zeměpis a dějepis s důrazem na vlastivědu, kreslení, zpěv, ruční práce a tělesná výchova.

Zákon upravoval i počet žáků ve třídě, z původních osmdesáti na šedesát žáků. V této době školskou soustavu určovaly Hasnerovy zákony z roku 1869. Církevní školy byly jen soukromé.

V dubnu roku 1919 byl přijat tzv. menšinový zákon, ten měl zaručit každé národnosti v České socialistické republice mít možnost vzdělávat děti v rodném jazyce. Prakticky to spíše vedlo k opačnému efektu. Zakládaly se české školy v oblastech s převážně německým obyvatelstvem.

V prvním desetiletí po založení republiky reformní pedagogické hnutí by se dalo rozdělit na dvě etapy. V první etapě se vycházelo s pedocentrismu, svobodné či volné výchovy. Kladl se důraz na přirozený vývoj dítěte. Tito pedagogové čerpali z myšlenek E. Keyové, L. N. Tolstého. Jednalo se například o Josefa Ulehlu, Boženu Hrejsovou, či o učitele, kteří realizovali tzv. Domov dětství. Naproti této skupině byli reformátoři, kteří zastávali zásadu vedení a řádu v rámci svobodné výchovy. Sem patří Josef Bartoň, Jaroslav Sedlák a Karel Žitný a jejich škola pracovní, která byla v Holešovicích. V roce 1920 byl založen pro legionářské sirotky Dům dětství, vytvářeli zde prostor pro rozvoj dítěte, pomocí dobra a krásy.

Významný reformátor byl František Bakule (1887- 1952) v roce 1913 byl pozván do Jedličkova ústavu, kde měl vybudovat školu pro postižené, po neshodách s doktorem Jedličkou odchází a zakládá vlastní školu pro postižené i zdravé děti, byl stoupencem pracovní a volné školy. Proslavil se i vlastním pěveckým sborem, který získal světového uznání.

Kritikem podoby prvorepublikového školství byl i docent pedagogiky na Karlově univerzitě v Praze Václav Příhoda (1889-1979) podle Příhody volba školy žáka ovlivní jeho další vzdělávání.

Při rozhodování jakou školu si žák zvolí, nebyla brána zřetel na individualitu žáka, ale většinou rozhodovalo finanční a sociální postavení žáka. Žák by měl mít možnost, dle

Příhoda, přestup mezi jednotlivými školami podle toho jak se bude vyvíjet. Příhoda kritizoval předčasné rozdělení žáků do různých škol, protože každé dítě se vyvíjí jinak. Žákům by mělo být umožněno volba jednotlivých předmětů podle vlastního nadání a zájmu.

Příhoda staví svůj koncept na individualitě dítěte a podpory jeho zdravého a nenásilného vývoje.

Příhoda kritizoval druhý vnější diferencovaný stupeň školství. Příhoda vytvořil jednotný koncept jednotné vnitřně diferencované školy druhého stupně nazvaného *komenium*, ten navazoval na jednotný, diferencovaně řízený první stupeň, který připravil žáka na třetí stupeň.

Ministerstvo školství po dlouhých diskuzích povolilo k 1. Září 1929 otevření několika pokusných reformních měšťanských škol. Tyto školy měly sbírat a analyzovat výsledky této koncepce aby se na základě tohoto výzkumu přikročilo ke školské reformě.

V době hospodářské krize nebylo dostatek financí, aby se výsledky vyhodnotily. Po druhé světové válce se mělo v reformě pokračovat, ale rok 1948 tomu zabránil.

5.1. ČINNÁ NEBOLI PRODUKČNÍ ŠKOLA

Produkční škola byla založena na činnostním učení, podporován byl nejen samotný proces činností ale i výsledek. Podporovala se tak analyzování, promýšlení, porovnávání, strukturování atd.

Produkční škola kladla důraz na individuální přístup k žákovi a samostatnost. Důležité bylo samostudium. Každý žák měl svůj plán, který musel dodržet. Velice byly důležité mezipředmětové vztahy, žáci se učí myslet v souvislostech.

Hodnocení se snažilo být objektivní ne subjektivní. Hodnotilo se pomocí testů. Konečné hodnocení se skládalo nejen z výsledků testů, ale obsahovalo i chování, schopnosti a celkový pohled na žáka.

Individuální přístup byl vyvážen společenskou výchovou. Prostředkem společenské výchovy se stala žákovská samospráva a společenský život školy.

6. ALTERNATIVNÍ ŠKOLY V ČESKÉ REPUBLICE V ROCE 2017

6.1. Montessori

Vznik

Tento typ alternativní školy je pojmenován podle italské lékařky, pedagožky a bojovnice boje za práva dětí a žen Marie Montessoriové. Marie Montessori se původně věnovala mentálně postiženým dětem. V Římě v roce 1907 pro tyto děti založila Casa dei bambini, kde vytvořila takové edukační prostředí, výrazně založeném na pedocentrismu a na důvěře ve spontánní sebe rozvíjení se dítěte. Vycházela s vlastních zkušeností, kdy se o tyto děti starala a pozorovala je v různých situacích.

Hlavním principem montessoriovské pedagogiky je poskytovat dětem takové podnětné edukační prostředí, které dětem umožňuje přirozený vývoj. Tento princip vychází z toho, že vnitřní potřeba dítěte se vyvíjí v tzv. senzitivních fázích. Jsou to období, kdy je dítě obzvláště citlivé pro chápání a vnímání určitých jevů okolní reality. Jedná se například o rozvoj senzitivní fázi pohybu, řeči nebo morálního citění. Když vnější edukační prostředí odpovídá vnitřním potřebám dítěte, je připraveno vstřebávat podněty, které mu nabídne dospělý.

Toto individuální vzdělávání umožňuje předem připravené prostředí, speciální didaktické pomůcky. V celém procesu učení, vychovatel ustupuje do pozadí. Vzdělávací princip montessoriovské pedagogiky se řídí heslem: „*Pomoz mi, abych to mohl udělat sám*“. Děti se učí ve věkově smíšených skupinách, zvláštní postavení zaujímá tzv. kosmická výchova. Smyslem této výchovy je ukázat dětem vzájemnou vazbu člověka s přírodním prostředím a přebírat za své působení v civilizaci zodpovědnost. K tomuto účelu se využívá projektové vyučování. Z montessori pedagogiky využíváme individuální přístup, vzdělávají se spolu zdraví žáci i postižení. Používáme prvky tzv. kosmické výchovy, využíváme projektového vyučování. Například žáci si povídali o rodině a v rámci projektového vyučování měli za úkol zmapovat život prarodičů. Vznikli úžasné věci. Žák navštívil svou babičku, udělal s ní rozhovor, zhlédl dobové fotografie.... Z celého ho pak vytvořil, knihu, kterou prezentoval ve škole. Mimořádně nadaní žáci se mohou v některých předmětech vzdělávat ve vyšším ročníku. Například žák, čtvrté třídy na hodiny německého jazyka chodí do šesté třídy. Každý den začínáme společnou rozmluvou. Ve škole se snažíme vytvořit

přátelskou a podnětnou atmosféru. U nás byl tento vzdělávací program schválen v roce 1998 a v roce 2010 první Montessori lyceum, které je v Praze.

6.2. Domácí, individuální vzdělávání

Žák musí být vzděláván v souladu s Rámcově vzdělávacím programem a Školním vzdělávacím programem školy, do které je zapsáno.

Nejméně dvakrát během pololetí školního roku je dítě přezkoušeno. Může to být formou rozhovoru, portfolia, středoškolské vzdělání a měl by dítěti vytvořit vhodné edukační prostředí.

Neplní-li rodič podmínky ke vzdělávání, může s ním škola vypovědět dohodu o zařazení dítěte do domácího vzdělávání.

Veselá škola domácí vzdělávání poskytuje. Je vhodné pro žáky, kteří žijí s rodiči dlouhodobě v zahraničí, nebo pro žáky dlouhodobě nemocné. Učitelé pro tyto žáky vypracovávají individuální vzdělávací plán a doporučují učebnice a pomůcky. Nejméně dvakrát za pololetí školního roku přijde žák na konzultaci a přezkoušení. Žáci, kteří se takto vzdělávají, se zúčastňují školních slavnostní a jezdí o prázdninách na školní tábory. Většina těchto žáků se svým učitelem pravidelně učí pomocí Skypu.

6.3. Integrovaná tematická výuka

Vznik

Tento typ výuky založila Američanka S. Kovalíková. Inspirací jí byla její praxe, ve které pracuje s nadprůměrně nadanými dětmi a výzkum o činnosti lidského mozku.

Jak vypadá třída

Výuka probíhá ve věkově smíšených skupinách – v jedné třídě je po dvou až pěti žácích od každého ročníku v rozsahu od MŠ až po 5. ročník ZŠ. Tomu odpovídají i prostory třídy.

Jak probíhá integrovaná tematická výuka

Učivo všech předmětů integrované tematické výuce je sloučeno k určitému tematickému celku. Celoroční téma je rozděleno na podtéma a to na témata měsíční, která se dále dělí na týdenní tematické celky. Celkové učivo je tvořeno ze základního učiva, to musí zvládnout všichni žáci. Základní učivo žáci aplikují v úkolech. Tímto způsobem vidí děti v nových znalostech ihned jejich smysl. Motivací je i to, že žáci se podílejí na podobě výuky, vybírají sami podtémata a navzájem si pomáhají. Tímto způsobem se rozvíjí individualita dítěte a zodpovědnost za vykonanou práci.

Projektové vyučování

Některé školy v České republice jako jednu z metod výuky využívají projektové vyučování. Projektové vyučování musí být dobře promyšlené, zorganizované. Většinou má složku teoretickou i praktickou. Děti v ní mohou uplatnit, co se naučily. Žák přebírá za vypracování projektu zodpovědnost, učitel hraje roli konzultanta.

Ve Veselé škole se projektové vyučování využívá již 20let. Každý školní rok při slavnostním zahájení je vyhlášení tématu tzv., školní olympiády. Žáci si vyberou jaké téma a jakým způsobem ho vypracují. Pedagog je jen v roli konzultanta. Projekt trvá půl roku. V tomto projektu se propojuje život školy a rodičů, kteří mohou s tématem svým dětem pomáhat. Olympiáda končí v lednu velkou slavností.

6.4. Waldorfské školy

Vznik

První waldorfská škola byla založena v roce 1919 Rudolfem Steinerem pro děti dělníků z továrny na cigarety.

Žáci v této škole nepoužívají většinou odborné učebnice. Vlastní úkoly a témata si zpracovávají do takzvaných epochových sešitů. Učitel provází své žáky od prvního až do osmého ročníku, Osobnost žáka by měla být všestranně, celostně vzdělávána. Součástí waldorfské školy je i předmět eurytmie.

Podstatou této školy je společenství, jehož součástí jsou žáci, pedagogové a učitelé.

V naší škole učí pedagogové, kteří učí i ve waldorfské škole. Své metody a poznatky integrují i do naší školy, Veselá škola pojímá také výuku celostně, snažíme se dítě rozvíjet jak vědomostně tak i umělecky a manuálně.

7. VESELÁ ŠKOLA

Naše škola se jmenuje Veselá, k tomuto názvu nás inspiroval světec Filip Neri. Filip Neri se staral o děti opuštěné ale i bohaté. Šířil křesťanství mezi mládeží, nikoho neodsuzoval, říkalo se mu „Veselý svatý“.

Jeden z jeho výroků, zapsaných jeho žáky, dokládá, že Filip nepovažoval veselost za hříšnou. „*Nechci, jen abyste se nedopouštěli hříchů, ale abyste byli veselí, to chci. Veselý duch dobývá snadněji křesťanské dokonalosti, než duch záдумčivý. Pokračuj synu v tom svém veselí, protože to je nejlepší cesta k dokonalosti.*“⁴

I ve Veselé škole se snažíme, aby bylo veselo. Nejsme, ale zábavným parkem. Naši žáci se ve škole cítí bezpečně a mají naši důvěru. Tak, jako Filip Neri, žádné dítě nesoudíme, neodsuzujeme. Přicházejí k nám děti z různých rodin věřící, nevěřící, bohatí chudí. Máme děti nadprůměrně inteligentní i pomalejší, zdravé i těžce nemocné. Díky této různorodosti se se učí žáci toleranci a empatii.

Přišli k nám i žáci, ze státních i soukromých škol, kde byli označeni jako „problémové“ „nevzdelavatelné“, prostě s různými nálepkami. Tito studenti dokončili většinou bez problémů základní školu a pokračovali v dalším vzdělávání. Stali se z nich plnohodnotní občané. Máme zpětnou vazbu, protože již jako dospělí naši školu navštěvují, aby se podělili se svými úspěchy.

Další studují pedagogickou fakultu, chodí k nám na praxi, někteří u nás učí či učili. V přístupu k žákům, jsme alternativní škola. Spolupracujeme s pedagogickou psychologickou poradnou a pedagogičtí asistenti pomáhají s výukou integrovaných žáků. Škola je prostoupena uměním. Víme jak důležité je prostředí, v kterém vyrůstají, proto se snažíme, aby naše škola byla krásná. Velkou úlohu zde hraje výtvarné, hudební i dramatické umění.

Děti zpívají a to nejen každé ráno, ale i ve školním sboru. I ti nejmenší zvládají latinské písně a zpívají jak andělé. Žáci na prvním stupni si svoji školu vyzdobují svými výtvary. Je to velice důležité, jsou pak více se školou spjatí a považují ji za svoji. Učíme děti vyjádřit svůj názor a obhájit ho. Velkou složku hraje také dramatické umění. Celý rok nacvičujeme divadlo, malujeme

---

⁴ PAUL, T., *Filip Neri*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007

kulisy, šijeme kostýmy a naše úsilí končí představením v Divadle v Dlouhé. Škola je propojena se Základní uměleckou školou, která je součástí školy. Pro rodiče je to velká výhoda. Žáci nemusí nikam dojíždět, po obědě si například odejdou na hodinu klavíru a pak se vrátí do družiny, kde si je vyzvednou rodiče. Hodně žáků je u nás celý den to je od 7.30 do 18.00, proto se snažíme, aby se zde cítili dobře.

Další světec, kterým se inspirujeme, je Don Bosco, který byl Janem Pavlem prohlášen za otce a učitele mládeže. Don Bosco nazval svoji metodu výchovy preventivní systém. Ten pak stojí na třech pilířích:

- **pilíř rozum-** reaguje na konkrétní situaci a snaží se domýšlet, jaký bude mít jeho jednání důsledky na daného jednotlivce.
- **pilíř laskavost-** snaží se být spolupracovníkem zajímat se o jejich zájmy, hrát hry atd.
- **pilíř náboženství-** výchovatelská činnost má vycházet z hlubokého vztahu vychovatele k Bohu

Bosco s chlapci hrál mnoho her a provozoval hudbu, účastnil se se svými svěřenci mše svaté apod. Některé výpovědi Dona Bosca o výchově. *Salesiáni musí svým ustavičným dohledem a především péčí takřka znemožnit dětem hřích. Musí pořád žít se svými žáky. Pod jakým názvem? Jako představený? Jako „Špehoun“? Nikoliv, nýbrž jako otec, jenž nenechá své děti nikdy samy, dokud jejich svoboda není výchovou zabezpečena.*

Bez lásky není důvěry a bez důvěry není výchovy.

Učinit se milovanými, abychom milovaným učinili Pána Boha.⁵

Heslem Dona Bosca bylo a heslem Salesiánů dosud je, Dej mi duše ostatní si vezmi. Sv. Don Bosco tím chtěl vyjádřit, že důležité je pouze spasit lidské duše, zejména zanedbaných chlapců z ulic, jimž se věnoval, ostatní je podřadné.

---

⁵ ALBERTI, P., Světec *don Bosco*, Matice cyrilometodějská, str. 241, 1999, 80-7266-015-2

7.1. Vznik veselé školy

V roce 1988 dnešní paní ředitelka Mgr. Jana Válková odešla ze školy, kde učila výtvarnou výchovu a rozhodla se učit katechezi U Paní Marie Sněžné. V té době bylo na náboženství asi 40 dětí. O tři roky později, v roce 1991 jich bylo 400. Začali být problémy praktického charakteru. Pan doktor Brabec na ministerstvu školství nám pomohl se školní strukturou, abychom mohli provozovat školní klub, školní družinu, dramatické umění, tábory. Děti u nás byly od rána do večera. Shromáždila se velická parta od předškoláků až po studenty. Tak to fungovalo až do roku 1994, kdy ministr Philip zrušil všechny volnočasové aktivity. Opět jsme žádali o povolení zřídit mateřskou školu, základní školu nebo ZUŠ. S dětmi jsme se modlili u pražského Jezulátka. A dostali jsme povolení na zřízení všech tří institucí. Dařilo se nám velmi dobře, dokud nepřišel z Kanady Františkán a chtěl klášter opravit, provozovat výdělečné aktivity, aby se zaplatila oprava a, aby to byl hlavní klášter Františkánů. Tímto skončila první třída Veselé školy v klášteře u Panny Marie Sněžné.

7.2. Soukenická 10. - první stupeň Veselé školy

Opět jsme začínali na ministerstvu školství, kde jsme potkali paní ing. Poláškovou. Paní Polášková, byla velmi nakloněna církevnímu školství. Na celý život jí ovlivnila Eliška Pretschnerová, která jí učila na gymnáziu. Osobnost Elišky Pretschnerové ovlivnila naši školu. Od školských sester jsme získali budovu v Soukenické 10. Během dvou měsíců jsme museli připravit nové prostory pro naši školu. Školské sestry, učitelé a muži z civilní služby nám pomohli vybudovat dvě třídy a zázemí pro první stupeň. Při budování školy, jsme se snažili, aby nevznikaly velké prostory, aby byl prostor členitý.

Ve kterém by se děti cítily dobře. Pro každé dítě byla připravená uzamykatelná skříňka, to byl jeho osobní prostor, kde si ukládal svoje osobní věci a nikdo mu nemohl tento prostor narušit.

První stupeň jsme vyzdobily pracemi žáků, aby cítili, že je to jejich škola a, že jsou její součástí. Škola nebyla uzamčená před rodiči, chtěli jsme, aby zde vzniklo místo kde se setkávají děti, učitelé, rodiče. S pedagogikou nám pomáhal Mons. ThLic. Bohumil Kolář, který dodnes přednáší na naší škole. Dali jsme si předsevzetí, že splníme vše státní a jako bonus navíc to katolické. Navazovali jsme na církevní školství, státní škola byla jiná paradigma. Vytvořili

jsme základní školu s pevnými základy, s osnovami obecné školy Profesora Pitřhy. Školní řád bylo desatero. V této době nebyl normativ na žáka, ale na třídu. Snažili jsme se řídit radami prof. Pitřhy, který říkal: „Důležitá je přítomnost v radosti, nemyslet pořád na budoucnost.“

V těchto začátcích byly mladí učitelé velcí nadšenci. Dopoledne učili, poté vydávali obědy a po obědě byli vychovatelé. Museli jsme si získat důvěru rodičů. Většina z nich měla špatné zkušenosti ze socialistického školství. Hledala se ve výchově obnova důvěry mezi školou a rodinou. Výchovné problémy v této době byly úplně jiné než dnes. Děti byly živé, měly logopedické problémy, ale většinou jasně dané hranice a neměly problémy s autoritami.

7.3. Školní každodennost a hodnocení

Školní den začínal ranním zpíváním. Všechny děti i učitelé se sešli v kapli, zazpívali píseň, aby se dobře naladili na celý den. Učitel poté řekl příběh, který si děti se zaujetím vyslechly. Následovala ranní modlitba a děti se rozcházejí do svých tříd. V začátcích, první dva roky jsme měli slovní ohodnocení. Slovní ohodnocení se nám neosvědčilo tak po dvou letech přecházíme ke klasickému vysvědčení.

7.4. Začátky výuky cizího jazyka

V roce 1995 děti chodily do školy rády, vytvořili jsme přátelské místo pro děti i rodiče. Začíná výuka anglického jazyka. V této době nebyl dostačující počet učitelů anglického jazyka.

Pokusy s rodilými mluvčími se nám neosvědčily. V začátcích rodiče dětí angličtinu neovládali, byly jednodušší učebnice. Motivace žáků naučit se cizí jazyk byla velká.

7.5. Rok 2000 – dokončení prvního stupně

V roce 2000 byla škola plně vybavena, nově zařízena, plným počtem tříd. Začala éra mobilních telefonů. Z tohoto důvodu jsme zrušili školy v přírodě. Začali k nám proudit davy cizinců. Do roku 2008 jsme měli jen první stupeň. Po absolvování páté třídy, jedna třetina

žáků odchází na osmiletá gymnázia, ostatní na jiné základní školy. S přestupem na jinou školu většinou žáci neměli problémy.

7.6. Přístup k žákům – výchovné a vzdělávací principy

Výchova a vzdělávání jsou nedílný celek. Neodlučitelnou součástí naší výchovy je autorita, nesnažíme se být pro žáky kamarády, ale autoritou, která je vždy připravená je vyslechnout a pomoci.

K nekázni a popření autority se velmi dobře vyjádřil pan Prof. Petr Piťha ve své knížce *Výchova naděje společnosti: „Nekázeň a popření autority vedou k svévoli. Je to vlastně autoritativní chování člověka, který si dělá, co se mu zachce. Svévole myšlení a výroky je dnes úplně nespoutaná. Žijeme v době zpochybňování. Naše zkušenosti z totalit říkají, že máme zpochybnit vše, co nám překáží. Táž zkušenost nás dovedla bezpočtem pokroucených zkušeností k tomu, že vše je relativní a naprosto individuální. Aniž si to připouštíme, vede nás také věda ke stálému kladení otázek a zpochybňování všech výsledků. Aplikace vědecký laboratorních metod na život v reálné společnosti není šťastná. Všechno dohromady směřuje k tomu, že žijeme v pochybnostech. Nic není pevné a jisté. Leda smrt, která nás pochopitelně děsí. Celkem prostou úvahou lze dojít k tomu, co to nakonec přinese. Podaří-li se zpochybnit opravdu všechno, zbude jen pochybnost a tu zpochybní osvobozující nařízení diktátora. Právo na vlastní názor neruší nadřazenost rozumnosti a skutečnosti nad sofistickými obratnostmi a nesmysly svévole.*

Nepříjemné je, že při výchově budete narážet také na jazykové potíže. Příliš mnoho slov bylo zprofanováno a stalo se obětí svévole. Přitom je jazyk asi posledním jakž takž uznávaným společenským zákonem, který nás opravdu chrání. Je tedy třeba o jazyk pečovat a opřít se o něj. Zatím není zpochybněno, že dub je dub a bříza je bříza. Neusmívejte se, to je cenné, protože o to lze opřít metafory o síle mužnosti, křehkosti a ženství. Slabá a nepevná slovní zásoba bude vám vždy znovu svazovat ruce. Dovede vás k tomu, že si začnete klást otázku, jak vůbec o mravnosti mluvit. Co dělat, když děti neznají slova milosrdenství, poťouchlost, zbabělost atd. Některá vysvětlíte díky průhledné etymologii, jiná vám pomůže vysvětlit dobrý výkladový slovník češtiny. Hledejte tam dřív a častěji než v terminologicky ztvrdlých slovnících etiky či práva. Některá slova však budete muset vysvětlit tím, že se po krůčcích budete dovolávat toho, co děti znají. Budou to výrazy pro nejzákladnější tělesné pocity a projevy, slova označující nejzákladnější vztahy mezi lidmi. Často ne-li vždy přitom půjde o označení velkých symbolů. Takové symboly jsou transkulturní, což poněkud pomůže další z překážek, totiž požadavek multikulturní výchovy. Myslí, že kdybyste své žáky poučili o tom, co je to slza a úsměv, bolest a hlad, žízeň,

dlaň, srdce, dítě a matka, otec a bratr, posunuli byste je směrem k mravnosti víc než čím jiným.

Čeká vás ještě jedno střetnutí, v němž vám poukaz na zmíněná základní slova může pomoci. Je to střetnutí s virtuální skutečností, která s sebou přináší na jedné straně lhostejnost ke skutečným potřebám okolí a na druhé bezcitnou brutalitu. Zde je vaším úkolem udržet své děti a žáky v realitě a tím jim dát pevnou půdu pod nohama. I tak se přiblížíte k mravnosti.“⁶

Pan Prof. Piťha pravidelně přednáší na naší škole v rámci vzdělávání učitelů.

7.7. Výchovné působení ve škole

Na začátku nového školního roku k nám nastupují prvňáčci plní očekávání, co bude ve škole. U předškoláků je to moment kdy už jim nestačí jen si hrát, ale chtějí se doopravdy učit. Mají velkou touhu se učit novému. V naší škole se snažíme, abychom toto chtění udrželi po celou základní školní docházku.

Potřeba učit se, porozumět okolí, vyznat se v souvislostech je v nás zakódována přímo geneticky. Nikdo nemusí děti nutit, aby se učily chodit, mluvit, aby se ptaly na nejružnější věci, jevy, jejich význam a souvislosti. Už dávno před vstupem do školy se naučily spoustu věcí⁷.

Snažíme se, aby učení bylo smysluplné, aby žáci věděli, proč se to učí, aby měli možnost svobodné volby, jakým způsobem si zvolí postup práce a důležitá je spolupráce. Tímto způsobem se snažíme u dětí udržet vnitřní motivaci, aby neztratily zájem učit se. Ve škole se děti učí soužití se spolužáky, komunikaci s ostatními, toleranci k postiženým a nemocným a hlavně učí se s nimi spolupracovat. Učitel by jim měl jít vlastním příkladem. Ve škole vytváříme takové prostředí, aby se děti cítily v bezpečí. Každé dítě má potřebu být přijímáno, chváleno, oceňováno a to dětem poskytujeme, nebo se o to hodně snažíme. Protože, jsme školu církevní, opíráme se o zlaté pravidlo z Bible: *Co nechceš, aby jiní dělali tobě, nedělej jim.* (Tob, 4,15)

Neposuzujeme a nehodnotíme jen podle výsledků, jak zvládají učivo, ale díváme se na ně jako na celou bytost, která je jedinečná a úžasná. Přicházejí k nám psychicky zlomené děti z jiných škol, ve kterých zažily jenom neúspěch a to proto, že například horšími

---

⁶ PIŤHA, Petr. *Výchova, naděje společnosti*, Poustevník, 2006, 80-86610-18-7

⁷ NOVÁČKOVÁ Jana, *Mýty ve vzdělávání*, PhDr. Pavel Kopřiva – Spirála, 2. vyd. 2003, str. 5, ISBN 80-901873-5-8

známkami kazily třídě průměr. Tomuto se snažíme vyvarovat, žáky netestujeme a neškatulkujeme. Naopak v rámci kooperativního učení je učíme spolupráci. Pokud je třída dobře vedena učitelem, děti spolu spolupracují a tolerují děti odlišné a integrované. Učitel by měl být ve třídě režisérem, který koriguje několika hodinový přímý přenos. Učitel připraví dětem zdravé a bezpečné podmínky, poskytuje zpětnou vazbu, snaží se žáky diskutovat a hledat co nejlepší řešení. V dnešní počítačové době je také naučit děti vyhledávat správné zdroje a umět s nimi pracovat. Snažíme se, aby děti přijímaly nové informace co nejvíce aktivní formou. Například, i tak nezáživné učivo, jako jsou vyjmenovaná slova, se dají naučit hravou a zábavnou formou. Nejdříve si děti seznámily ve skupinkách s učivem, po té si ho opakovaly například tak, že na jednotlivá slova skládala básně, nebo je zpívaly, ti živější chlapci rapovali. Další den se vyráběla při hodinách výtvarné výchovy brnění. Brnění se používalo k souboji s počítačem. Před soubojem si žák oblékl brnění a bojoval s obrazovkou, která je umístěna vedle tabule, takže na ní vidí i ostatní žáci, na které je cvičení na procvičování vyjmenovaných slov. Na učiteli, jako režisérovi, je jak souboj povede, žák proti počítači, nebo skupina proti počítači. Karel Čapek řekl, že vzdělání je to co zbude, když zapomeneme, co jsme se ve škole naučili. Tvořivým a láskyplným způsobem se snažíme, aby v dětech zbylo co nejvíce.

8. INKLUZE VE VESELÉ ŠKOLE

V současné době je v naší škole 54 integrovaných žáků a to z různými problémy. Dvacet žáků s poruchami učení, deset žáků s kombinovanými vadami, dva žáci s mentálním postižením, jeden žák se sluchovými potížemi, pět žáků s poruchami autistického spektra a sedm žáků s poruchami Chování. Každý takovýto žák potřebuje individuální přístup. Ve škole působí pět asistentů pedagoga, kteří s pedagogy vzdělávají tyto žáky podle individuálního vzdělávacího plánu. U všech zmiňovaných žáků se nám za vydatné pomoci asistentů pedagoga dlouhodobě daří udržovat motivaci ke vzdělání, dobrou kooperaci se SPC, případně s dalšími poradenskými zařízeními a psychiatry. Asistenti pracují s žáky každý den, všichni zmiňovaní žáci zvládli úspěšně klasifikaci. Někteří se pravidelně účastní i lyžařských pobytů, pořádaných školou a dalších pobytových akcí, které škola pořádá. Žák s Aspergerovým syndromem úspěšně zvládá hodiny plavání, na které byl připravován za pomoci asistenta a pracovníka sdružení Vertikála. Další žák s Aspergerovým syndromem pravidelně dochází a spolupracuje v rámci terapií se sdružením Apla. Většina zmiňovaných žáků také pravidelně navštěvuje kroužek koně, který škola v rámci školního klubu pořádá. Asistenti pravidelně komunikují s rodiči a s ostatními kooperujícími odborníky, každý měsíc je rodičům poskytována supervizní zpráva pod vedením výchovného poradce, asistenta pedagoga a třídního učitele.

Bez právě každodenní mravenčí práce našich asistentů by nebyla možná inkluze integrovaných žáků v naší škole a při mnohých mimoškolních akcích by nebyla šířena osvěta v řadách laické veřejnosti při obhajování a vysvětlování někdy poněkud nestandardního chování a postojů žáků s diagnózou PAS.

8.1.INKLUZE ŽÁKŮ S PORUCHAMI AUTISTICKÉHO SPEKTRA

Lidé s poruchou autistického spektra jsou jiní. Kvůli svému hendikepu jiným způsobem vnímají a chápou svět, který je obklopuje. Jejich chování je odlišné a mnohdy obtížně pochopitelné. K tomu, aby mohli dobře fungovat v našem světě, potřebují pomoc. Běžná výchova, snaha přinutit je změnit se a fungovat podle našich pravidel se obvykle máji účinkem. Pokud chceme dosáhnout vzájemného porozumění, musíme se na svět podívat jejich očima. Potíže v sociální interakci a komunikaci i běžné soužití s lidmi s poruchou

autistického spektra jsou nejméně z poloviny naším problémem. V současné době již známe možnosti, jak upravit prostředí a činnosti, aby byly pro lidi s poruchou autistického spektra srozumitelné. Víme, jaké prostředky používat ke smysluplné komunikaci, jak chápat a zacházet s problémovým chováním i jak pro ně chaotickém světě dodat smysluplnost. Naše informovanost otvírá bránu k účinné pomoci, vzájemnému setkání a porozumění. Autismus neznamená sám.⁸

Přítomnost poruchy autistického spektra velmi ovlivní fungování člověka, a to ve všech ohledech jeho bytí. Sociální a komunikační dovednosti jsou vždy dosti závažně narušené, i když v různé míře. Z tohoto důvodu je i chování výrazně odlišné a přináší v životě velkou řadu komplikací například v kontaktu s rodinou, ve škole, v kontaktu s vrstevníky, při osobnostním zrání v adolescenci (Thorová, 2006).

Pervazivní vývojové poruchy patří k nejzávažnějším poruchám dětského mentálního vývoje. Slovo pervazivní znamená vše pronikající a vyjadřuje fakt, že vývoj dítěte je narušen ve všech do hloubky ve všech směrech. V důsledku vrozeného postižení mozkových funkcí, které dítěti umožňují komunikaci, sociální interakci a fantazii neboli symbolické myšlení, důsledkem toho dochází k tomu, že dítě nedokáže vyhodnocovat informace stejným způsobem jako dítě stejné mentální úrovně. Prožívá, vnímá, cítí jinak, a proto se chová jinak. Poruchy autistického spektra se diagnostikují vždy na základě přítomné určité sumy symptomů ve specifických oblastech, nikdy jen na základě několika projevů. Pervazivní vývojové poruchy se diagnostikují bez ohledu na přítomnost či nepřítomnost jiné přidružené poruchy nebo nemoci z toho vyplývá, že autismus se může pojít s jakoukoliv jinou nemocí či poruchou. Styčné problémové oblasti, které jsou klíčové pro diagnózu, jsou potíže v sociálním chování, komunikaci, a představivosti.⁹

V naší škole se vzdělává pět žáků s poruchami autistického spektra, každý se projevuje jinak. Žák Zdeněk navštěvuje druhou třídu, Aspergerův syndrom mu byl diagnostikován ve třech letech. Intelekt má nadprůměrný. Po konzultaci s třídní učitelkou byl přijat do první třídy.

---

⁸ THOROVÁ Kateřina, *Poruchy autistického spektra*, 1. vyd., Praha: Portál 2007, str. 33, ISBN 80-7367-091-7

⁹ THOROVÁ Kateřina, *Poruchy autistického spektra*, 1. vyd., Praha: Portál 2007, str. 58, ISBN 80-7367-091-7

Myslím si, že Zdeňka velmi vystihuje tato ukázka z knihy, kterou napsal spisovatelem se stejným problémem: „*Lidé například řeknou: "Bud' zticha" neřeknou vám ale, jak dlouho máte být zticha. Nebo vidíte tabulku s nápisem "Nevstupujte na trávník", ale mělo by tam být: "Nevstupujte na trávník kolem této tabulky", nebo "Nevstupujte na trávník v tomto parku", protože je spousta trávníků, po kterých se chodit může. Lidi taky pořád porušují pravidla. Například táta často překročí 50km/hod. A někdy řídí, i když pil, a v dodávce často jezdí nepřipoutaný. A v bibli se říká: "Nezabiješ", byli křižáci a dvě světové války a ve všech křesťané zabíjeli lidi. Nevím tak, jak to táta myslí, když říká "Nestřekej nos do cizích věcí", protože nevím, co myslí cizími věcmi, protože já dělám spoustu věcí s jinými lidmi ve škole, v obchodě a v autobuse, a jeho práce je chodit k lidem domů a montovat jim kotle a radiátory. Všechny tyhle věci jsou cizí věci."*¹⁰

*Specifický kognitivní styl, ke kterému přispívá doslovné a přesné chápání instrukcí a situací rigidita myšlení, egocentrismus s omezenou schopností empatie, malá nebo žádná schopnost porozumět Meta komunikaci (předávání informací v průběhu slovní komunikace společně s přímým obsahem řečeného- intonace hlasu, mimika gestikulace, zabarvení hlasu, důraz apod.) a neschopnost zobecňovat, lidem s PAS neumožňuje chápat jemnost komplexitu sociálních vztahů a situací. Rádi by se ve společenských vztazích angažovali, touží po emoční vzájemnosti, nicméně chování ostatních lidí se jim může zdát nevypočitatelné a ohrožující. Většinou při správném přístupu, sociálních nácvicích a zajištění větší míry předvídatelnosti v sociálních vztazích občas mizí i typická extrémní osamělost.*¹¹

U dětí s poruchou autistického spektra se setkáváme s různou škálou sociálního chování. Většinou ses rozdělují na typ osamělý, extrémní a smíšený. Zdeněk patří do typu extrémního. Ve škole se snaží navázat sociální kontakt všude s každým, nepřiměřeně se dotýká lidí, nectí jakoukoliv sociální normu.

První měsíce byli pro Zdeňka náročné. Učivo zvládá bez problémů. Sociální interakce zvládá hůře. Rychle se unaví a pak odmítá pracovat jako ostatní žáci. V tomto momentu se zvýší jeho úzkostné stavy a nastupují nutkavé impulze, u Zdenky se projevují klepáním na různé

---

¹⁰ HADDON, Podivný případ se psem

¹¹ THOROVÁ Kateřina, *Poruchy autistického spektra*, 1. vyd., Praha: Portál 2007, str. 78, ISBN 80-7367-091-7

předměty a tleskáním. Ostatní žáci toto zvláštní chování Zdeňka tolerují, byli dostatečně paní učitelkou poučeni, proč se tak chová. Po zmapování Zdeňkových problémů, byl tomuto žákovi vyhotoven individuální vzdělávací plán a přidělen asistent pedagoga. Třídní paní učitelka se naučila vypořádat, kdy se u žáka zvyšuje napětí a úzkost a v tomto momentu mu dovoluje si odpočinout na pohovce, která je umístěna v zadní části třídy. Zdeněk si na ní sedne, třepe ručičkami a dále poslouchá výklad a postupně se uklidní. Pedagog asistenta zprostředkovává tomuto žákovi, odlehčené hodiny, kdy se učí mimo třídu. Některé hodiny podle potřeby tráví s ním ve třídě, pomáhá mu připravovat učení. Doprovází ho na mimoškolní akce a pomáhá mu s nacvičováním sociálního chování. Například asistent předvádí Zdeňkovi, co udělal špatně a jak to napravit. Velmi zde zabírá kognitivně – behaviorální terapie. Zdeněk se na konci první třídy velmi zlepšil. V lednu absolvoval lyžařský pobyt na horách. A v létě zvládnul letní tábor s ostatními dětmi. Stačilo, aby například spal sám ve svém stanu, ne s ostatními dětmi v tepe, jedl svou dosti jednostrannou stravu. Důležité pro něj bylo, že jel s dospělými, kterým důvěřoval a mohl se na ně kdykoliv spolehnout. Přes den se zúčastňoval všech aktivit, kromě jízdy na kole, kterou nezvládá, a děti ho poznaly z té lepší stránky.

U těchto dětí je velmi důležité získat důvěru a individuální přístup. Řešit zásadní věci, například, že se dokáže zapojit do hry s vrstevníky, a neřešit věci nepodstatné například, že nejí chleba. Zdeněk letos ukončuje úspěšně druhou třídu.

Druhý žák, kterému byl diagnostikován autismus, navštěvuje třetí ročník. Tento žák patří do typu tzv. smíšeného. V tomto případě se zde prolíná typ osamělý s extrémním, záleží v jaké situaci se žák nachází a s kým komunikuje. Honzík má nadprůměrný intelekt, učivo zvládá velmi dobře. Honzík má také vypracován individuální vzdělávací plán. Tento žák je si vědom svých potíží. O autismu si toho hodně nastudoval. Trpí mírnější formou sociálních potíží, navštěvuje Aplu, kde absolvoval terapie, snaží se co nejlépe ve škole uspět. Bylo mu diagnostikováno ADHD, rychleji se unaví a často jedná impulzivně, což je pro tyto děti typické. Honzík tráví několik hodin týdně se svým asistentem, při těchto hodinách se snaží probrat sociální situace, kterým nerozuměl. U Honzíka je též důležitý individuální přístup, a rozhovory ve kterých se snaží zhodnotit své chování. Velmi dobře spolupracuje s učiteli, s výchovným poradcem a asistentem pedagoga. Pro tohoto žáka je nejdůležitější, že se jeho problémy řeší hned a nemá v sobě křivdy, které by mohly navazovat stavy úzkosti.

Třetí žák s PAS navštěvuje čtvrtou třídu, patří do typu osamělý. Intelekt má průměrný. Aspergerův syndrom mu byl diagnostikován v pěti letech. Marek je velmi úzkostný, jakákoliv změna mu působí potíže, ale od první třídy udělal velké pokroky. Marek má také vypracovaný individuální vzdělávací plán, asistent pedagoga mu zprostředkovává hodiny mimo třídu, kde např. k vyjádření vlastního pocitu a postřehu dění kolem sebe využívá metodu tvůrčího psaní. Marek má potíže s jemnou grafomotorikou, je to dáno také tím, že je většinu času v napětí. Je velmi fixovaný na svoji maminku. Mimoškolní akce nezvládá, nejraději má mapy a naučné dokumenty. Pan učitel, se kterým má Marek dobrý vztah, se snaží těchto jeho znalostí využít při výuce a Marka co nejvíce zapojovat do výuky aby poznal úspěch. Myslím si, že Markovým problémem je i jeho úzkostná maminka. Tito děti jsou na tyto stavy velmi senzitivní a úzkosti dokážou na sebe přenášet, ale velmi dobře tuto maminku chápou, protože výchova těchto dětí je velmi náročná. Marek navštěvuje sdružení Apla a absoluuje tam terapie. Markovi se snažíme redukovat stavy úzkosti tím, že má vše, pokud to jde naplánováno dopředu, a plánovaným několikadenním odpočinkem během školního roku. Marek má také možnost část přestávek trávit v klidu se svými oblíbenými zálibami. Žák chodí jen na dopolední vyučování. Když má nového vyučujícího např. na výuku jazyků, tak je sním, po dohodě s vyučujícím, ve třídě jeho maminka. Tento přístup Markovi pomáhá zvládat jeho stavy úzkosti až paniky

Čtvrtý žák Luboš je také žákem čtvrté třídy. Trpí mírnou formou autismu a patří do takzvané kategorie zvláštní. Jeho intelekt je vysoce nadprůměrný. Než nastoupil do první třídy tak velmi dobře četl a počítal. Ve druhé třídě v rámci projektového vyučování vypracoval práci, kterou konzultoval s akademiky ve výzkumném ústavu věd. Ve čtvrté třídě v rámci projektového vyučování napsal knihu o 140 stranách o sršních. Luboš má vypracovaný individuální plán pro nadprůměrně nadané žáky. Sociální interakce zvládá dobře. Autistické rysy se u něj projevují tak, že když nad něčím usilovně přemýšlí a to přemýšlí často, tak třepe ručičkami a kývá hlavou ze strany na stranu. Když jsem se ho ptala, proč to dělá (ptala jsem se ho na to, protože mi nepřišlo, že by to dělal ze stavu úzkosti), tak mi odpověděl, že když mu jdou myšlenky v hlavě moc rychle tak si je tímto způsobem třídí. Lubošek zvládá i mimoškolní aktivity, jezdí s dětmi na lyžařské pobyty i letní pobyty. Asistent mu pomáhá jen při mimoškolních aktivitách, například na horách, aby zvládnul si vzít své lyže, boty atd. V praktických věcech je dosti nepraktický.

Pátý autista je žákem také čtvrté třídy. Atrey je typ osamělý. Autismus mu byl diagnostikován ve věku devíti let. Tento žák je cizinec, když přišel k nám do první třídy, jeho úroveň českého jazyka byla velmi špatná. Ve třídě je více cizinců, kteří se během roku naučili velmi dobře zvládat český jazyk. Atrey se zlepšoval velmi pomalu, ve čtvrté třídě mu bylo doporučeno vyšetření na podezření PAS. Tyto domněnky se potvrdily. Atreyovi byl vypracován individuální vzdělávací plán a asistent pedagoga mu pomáhá zvládat výuku. Jeho výsledky se zlepšily. Atrey se zúčastňuje rád mimoškolních aktivit, je rád mezi dětmi, rád je pozoruje, bližší kontakt navazuje s mladšími žáky. V jeho případě je největší problém jazyková bariéra. Snažíme se mu individuálně věnovat, rád se také věnuje tvůrčímu psaní, kde se snažíme vyzdvihnout příběh a mírněji hodnotit pravopis. Z každého malého úspěchu má radost a je to pro něj velká motivace.

Žáků s poruchami autistického spektra v naší škole přibývá, jeden z důvodů je ten, že spolupracujeme se sdružením Apl a Vertikála, která nám tyto děti posílá. O jeho přijetí vždy rozhoduje třídní učitel, výchovný poradce a ředitel. Integrace by neměla být na úkor zdravých dětí. Na druhou stranu tito žáci učí ostatní dívat se na svět z jiné strany, možná z té podstatnější a učí ostatní děti toleranci a trpělivosti.

Dlouhodobý vývoj jedinců s Aspergerovým syndromem ještě není dostatečně prozkoumán a výsledován. Odborníci často uvádějí názor, že i v dospělosti jsou problémy velmi nápadné, což je vede spíše k pesimistickým prognózám Aspergerův syndrom je vývojová porucha, takže jedinec se postupem času naučí, jak se pohybovat mezi lidmi, jak si s nimi povídat, vnímat jejich pocity a myšlenky a reagovat na ně. Většinou si nacvičí i přesné a pečlivé projevoování vlastních emocí a myšlenek.

Modelový příklad člověka s diagnózou poruchy autistického spektra neexistuje. Stejnou diagnózu sdílí lidé nadprůměrně inteligentní i s poruchami učení, spontánně navazující kontakt i uzavření, klidní i aktivní s poruchami chování. Někteří lidé s touto diagnózou vyžadují speciální vzdělávání a neustálý dohled, jiní žijí samostatně, jsou úspěšní a vedou spokojený rodinný život. Nicméně u všech lidí s touto diagnózou je vývoj v konkrétních oblastech narušen do té míry, že lze dopad poruchy na člověka a na jeho rodinu považovat za závažný a handicapující.

Procento výskytu poruch autistického spektra v populaci bylo vypočteno na 0,9%. To znamená, že každé 110. dítě se narodí s poruchou autistického spektra. Toto vysoké číslo

jasně ukazuje na potřebu uznání autismu jako velmi naléhavého zdravotního problému, které vyžaduje řešení.¹²

8.2. Inkluze žáků s poruchami chování

V naší škole máme integrováno sedm dětí s poruchami chování. Tito žáci k nám přišli z běžných základních škol, většinou z velkých sídlištních škol. Každý žák, který s touto poruchou přichází má svůj příběh, velmi smutný. Snažíme se rozlišovat, zda jde u dítěte o problémové chování nebo specifickou poruchu chování, kterou určuje psycholog nebo psychiatr. Pokud rodiče úzce spolupracují s pedagogy, výchovným poradcem, speciálním pedagogem a ostatními odborníky, kteří se snaží dítěti a rodině pomoci tak se žáka podaří integrovat do běžné třídy.

Tito žáci potřebují jasné a srozumitelné hranice, které budou moci dodržovat. Důležitá je důslednost a pochvaly. Velmi se osvědčilo tyto žáky zapojit do mimoškolních aktivit. Někteří hrají divadlo nebo účinkují ve školním orchestru. Pokud zažijí zasloužený úspěch, začínají se zlepšovat jejich výsledky ve škole. Práce s těmito dětmi je náročná a vyžaduje velmi empatie a pedagogický talent. K tomuto nám pomáhají i dvakrát do měsíce, kde se sejdou všichni pedagogové, výchovný poradce a hodnotíme, jak se žákům dařilo, a proto je velmi důležité aby se sešli všichni učitelé a předávali si vzájemné zkušenosti. Může a často se stává, že tito žáci mají konflikty jen s některými učiteli, často se začínajícími pedagogy. Zkušenější pedagogové, radí začínajícím, ale může to být i naopak.

Například žák osmé třídy s problémovým chováním, je slovně hrubý na mladší kolegyni. Na poradě se domluví, že pokud se bude jeho chování opakovat, učitelka ho pošle do třídy kolegy, který má pro něj přirozenou autoritu. Starší kolega je třídní učitel ve čtvrté třídě. Takže tento žák několikrát absolvoval výuku místo v osmé třídě, ve třídě čtvrté. Žáci čtvrté třídy to samozřejmě hodnotili a divili se proč tak velký žák je v jejich třídě. Vznikla diskuse, kterou vyučující koriguje. Velmi důležité je žáka neponižovat, vyslechnout si i jeho názor na vzniklou situaci. Všichni zúčastnění by měli společně najít takové řešení, aby se nevhodné chování neopakovalo.

---

¹² ATTWOOD, *Aspergerův syndrom*, str. 180, Praha: Portál, 2005. 80-7178-979- 8

Pokud se tyto problémy podchytí včas a dítěti poskytnuta pomoc odborná i morální je naděje, že může pokračovat v dalším studiu s menšími problémy. Tito žáci se často do naší školy vracejí a pomáhají na brigádách nebo navštěvují naše slavnosti.

8.3. Inkluze žáků s poruchami učení

Naší snahou je nabídnout ucelené vzdělání i dětem s různou úrovní nadání, aniž by byly za menší objem vědomostí trestány nebo separovány do jiných druhů škol. Žákům s poruchami učení pomáhá speciální pedagog a asistent pedagoga.

Spolupracujeme s KPPP a s ostatními odborníky, kteří mají tyto žáky v péči. Učivo je upraveno jejím schopnostem a podle toho je vypracován individuální vzdělávací plán. Snažíme se, aby tyto děti byly hodnoceny individuálně. Důležité je hodnotit především správně provedené úkoly, nehodnotit počet chyb. Před odevzdáním práce připomenout, aby si své výsledky znovu přečetl. Poskytnutí ocenění před třídou spolu s motivačním přístupem hodnotit i jeho zájem, snahu v pracovním úsilí. Dále hodnotit běžným způsobem při zajištění individuálního přístupu zohledňující poruchu.

Snažíme se minimalizovat rušivé impulzy při výuce. Těmto dětem poskytujeme pohybové uvolnění, bereme ohled na aktuální stav pozornosti a únavy. Když je žák už hodně unavený má možnost práci přerušit a odpočinout si. Důležitá je okamžitá zpětná vazba, proto sedí blízko učitele. Důležité je dopřát pozitivní prožitky a ocenění plnění individuálně zadaných a vypracovaných úkolů. Pozitivně zhodnotit práci doma a samostatné činnosti například ve vedení Kulturního deníku, ve kterém žák zpracovává zážitky z prázdnin, činností, kterých se účastní. Velmi důležité je povzbuzování v průběhu vypracování samostatné práce. Způsob zkoušení ústní formou se osvědčuje jako lepší, proto je upřednostňován.

Těmto žákům velmi pomáhá projektové vyučování, kde mohou zažít úspěch. Někteří jsou velmi nadaní ve výtvarné a hudební výchově a dramatické výchově. Osvědčilo se nám i tvůrčí psaní, kde u některých integrovaných žáků je skvělé, že vůbec pár smysluplných vět dokázali napsat. Radost z malého úspěchu je může posunout dál.

Při vzdělávání těchto žáků je také důležitá spolupráce s ostatními kolegy, aby byli dobře informováni o tom, jaké má žák poruchy a podle toho byl hodnocen.

Kdo učí? Nejlepší je, když člověk prožívá práci učitele jako povolání. To znamená, že ho učit baví. Jde mu "samo" přemýšlet o tom nejlepším, co dětem dát. Musí si spíše bránit v neustálém přemýšlení nad dětmi, než se do toho nutit.

9. HODNOCENÍ ŽÁKŮ VE VESELÉ ŠKOLE

V naší škole používáme číselné známkování. Začínali jsme se slovním hodnocením, ale pak jsme přešli většinou na přání rodičů na číselné hodnocení. Snažíme se, aby bylo co nejvíce objektivní, je to velmi těžké. Pracujeme s dětmi individuálně, a pokud má dítě dlouhodobě horší prospěch, snažíme se spolu s rodiči najít, kde je problém a žákovi pomoci. Špatné známky nemusí být jen vizitkou žáka, ale i učitele, který daný předmět učí. I zde je důležitá spolupráce žáka s učitelem, žák by měl umět svou práci obhájit. Učíme žáky kritickému myšlení, aby uměli své názory obhájit. Integrované žáky hodnotíme i slovně a každého žáka se snažíme vyzdvihnout jeho pozitivní stránky. Výchovy hodnotíme vždy výborně, například výtvarná výchova nelze objektivně hodnotit, každé dítě je jinak talentované. Ve výchovách se snažíme v dětech podporovat rozvíjet jejich talenty a učit se vnímat krásu kolem nás. Snažíme se, aby známkování děti trvale nestresovalo, ale motivovalo k výborným výkonům. Hodnocení nesmí být spojováno se stresem, strachem, nebo dokonce ponižováním. V dnešní době, kdy se musí většina lidí celoživotně vzdělávat, bychom měli dětem dát možnost, aby si v základní škole získali pozitivní přístup ke vzdělávání.

10. AKTIVITY NAD RÁMEC VYUČOVÁNÍ

Aktivity nad rámec vyučování jsou dobrovolné. Přispívají hlavně k tomu, aby se děti, ale i rodiče poznali mimo školu. O prázdninách pořádáme pro děti pobyty v přírodě. Děti se učí žít v přírodě, a v souladu s přírodou. Jezdí s námi děti od prvního i druhého stupně. Bývalí žáci často pomáhají jako vedoucí. Bez problémů s námi jsou i žáci integrovaní, ti se v přírodě chovají jinak než ve školním prostředí. Zažívají úspěch a mají radost a mi je vidíme z té lepší stránky. Tyto, pro nás pozitivní zkušenosti, se snažíme i předat kolegům ve škole.

Ve škole pořádají i víkendové výlety rodiče, na které jsou zváni i učitelé. Tyto akce přispívají k dobrým vztahům mezi rodiči a učiteli.

Pro děti, které jsou úzkostnější a ještě si nemají odvahu spát mimo domov, uskutečňujeme příměstské tábory. Ráno se děti sejdou, zažijí spolu hezký zážitkový den a večer jsou u rodičů. Tyto „příměšťáky“ využívají i rodiče budoucích prvňáčků.

11. ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA VESELÉ ŠKOLY

Charakteristika hudebních, výtvarných a dalších oborů:

Klavír:

- Tento nástroj je ve světě hudby křížovatkou uměleckých cest. Umí-li žák hrát na tento nástroj, má opravdu širokou nabídku uplatnění. Klavír může sloužit jako doprovodný či sólový nástroj, nebo pomůcka skladatele i dirigenta, ba dokonce jako zdroj živobytí. Na klavír se učí již žáci předškolního věku. Jak získávají potřebné dovednosti, postupně pronikají do světové hudby zahrnující velikány jako Bach, Mozart, Grieg, Diabelli či Rachmaninov a též do literatury domácí zastoupené Smetanou nebo Martinů. Na klavír hrají i žáci integrovaní, kteří nepodávají velké výkony, ale hudba je baví, jsme rádi, že tito žáci tuto možnost mají.

Kytara klasická, elektrická:

- Hra na kytaru má velmi příznivý vliv na rozvoj motorických a mozkových funkcí. Hra na kytaru je omezena i fyzickými schopnostmi žáka, většinou začínají se hrou kolem osmého roku, výjimečně i dříve. Tento nástroj je u žáků velmi oblíbený. Učitel žáky dokáže velmi dobře motivovat, na jeho hodiny je vytvořen pořadník. Hru zvládají i žáci s ADHD, je zde pro ně důležitý individuální přístup. Svou chvilku slávy si užívají na koncertech, v orchestru a při školních slavnostech.

Klavírní průprava ke hře na varhany

- Po zvládnutí základu hry na klavír, mají žáci možnost navštěvovat výuku hry na varhany.

Flétna, klarinet a saxofon

- Nejmenší hudebníci začínají hrou na flétnu. O tento nástroj je velký zájem a pan učitel učí i integrované žáky, kteří cvičí i o přestávkách v základní škole a na hodiny se velmi těší. Zkušenější žáci pokračují hrou na klarinet, altovou flétnu, nebo

saxofon. Starší žáci si samy založily Jazzovou kapelu. Přehrávky a koncerty, kde se žáci prezentují, jsou velmi zábavné a krásné.

Bicí

- Tak jako je velký zájem o hru na flétnu, je i velký zájem o bicí. Učí se zde žáci od první třídy až po žáky deváté. Hru zvládají i žáci integrovaní, pan učitel má ke každému žákovi individuální přístup. Například hru navštěvuje žák s Aspergerovým syndromem, pan učitel vyzníval, že žák má dny, kdy zahraje těžké skladby bravurně a dny kdy nezvládá ani základní, ví, že pro tyto děti je důležitý sociální kontakt, tak některé hodiny prohodí a některé se věnuje hudbě. Tento žák nevystupuje, ale hra ho baví a dodává mu sebevědomí. Žáci se prezentují na koncertech, o které je velký zájem.

Výtvarná výchova - kresba, malba, keramika, grafika

- Žáci se seznamují se základními výtvarnými technikami. Podporuje se abstraktní myšlení a svět fantazie. Ve tvorbě se nechává žákovi volnost, aby mohl vyjádřit své pocity. Učitel zde hraje roli průvodce a rádce. Učitel by měl umět podchytit silné stránky žáka a ty rozvíjet. Pro některé žáky je zpočátku tvorba jako terapie, pomáhá jim zbavovat se strachů a obav, po té začnou vytvářet krásná díla. Pomocí hlíny vznikají misky, sochy, bájná zvířata. Nebojíme se experimentovat a hledáme své možnosti. Učíme se vážit si materiálu a zbytečně neplýtvat materiálem. V dnešní době „počítačové“ se snažíme pomocí vlastních zážitků a pozorováním zachycovat svět kolem sebe. Učím některé žáky několik let, pozoruji, jak se jejich fantazie mění, když tráví spoustu času u počítače. Jejich kresby se zmenšují, hůře zvládají velké formáty a techniku malby opouštějí.

Škola vidění – základy FOTOGRAFIE

- Koukat – vidět – zaznamenat - předat.
- Ve Škole vidění se žáci naučí dívat na svět „pana fotografa“, seznámí se s velikány fotografie, naučí se animaci, zaznamenat děj a prezentovat ho. Žáci se učí dívat kolem sebe a lovit beze zbraně krásné fotografie. Učí je pan režisér Láta, který připravil už několik žáků na filmové školy. V tomto roce žáci vytvořily nádherný kalendář, inspirovaný panem fotografem Josefem Sudkem. Žáci se učí i

zaznamenávat a točit děj kolem sebe. Tyto díla prezentují ve školní galerii, na školních slavnostech a soutěžích. Pan učitel je pro děti velkou inspirací a většina jeho žáků se této zálibě věnuje i po absolvování naší školy.

Literárně - dramatická výchova

- Děti se naučí klasické i alternativní divadelní hry, které mají možnost poté prezentovat v kamenném divadle. Dramatická výchova je nedílnou součástí naší školy. Rozrostla se do velkých rozměrů. Naši žáci jsou schopni vytvořit s učiteli velká díla. Spolupracují dohromady tanečníci, hudebníci i výtvarníci. Zde zažívají slávu i integrovaní žáci, kteří mají například poruchy učení nebo chování. Je neuvěřitelné, jak se někteří žáci promění, když vstoupí podium a začnou hrát. Zde je také velká šance pro ostatní pedagogy poznat žáky z jiné strany a obdivovat jeho talenty.

Veselý katolický orchestr + Hudební nauka

- Orchester doprovází všechny školní akce. Veseloškolní orchestr se schází o volných hodinách, a nacvičuje muziku na slavnosti nebo divadlo. Máme i skupinu bubeníků, kteří hrají na koncertech.

11.1. Atmosféra školy

Snažíme se společně se všemi pedagogy i ne pedagogy vytvořit ve škole, bezpečné klima. Jen v bezpečném a smysluplném prostředí se dítě rádo učí. Škola je živý organizmus, který se pořád vyvíjí a zdokonaluje. Ve škole by děti neměly zažívat pocit strachu a ohrožení. V naší škole toto děti nezažívají, naopak jsou tady rády.

Bezpečné prostředí, smysluplné učivo je podmínkou kvalitního učení.

Americký psycholog A. Maslow sestavil základní lidské potřeby do tvaru pyramidy, aby tak vyjádřil skutečnost, že uspokojení potřeb, které jsou umístěny výše, je možné jen tehdy, když jsou uspokojeny potřeby umístěné pod nimi. V samé základně jsou potřeby fyziologické –

potřebujeme jíst, pít, spát, být v teple, střídát aktivitu s odpočinkem, mít dostatek podnětů atd.

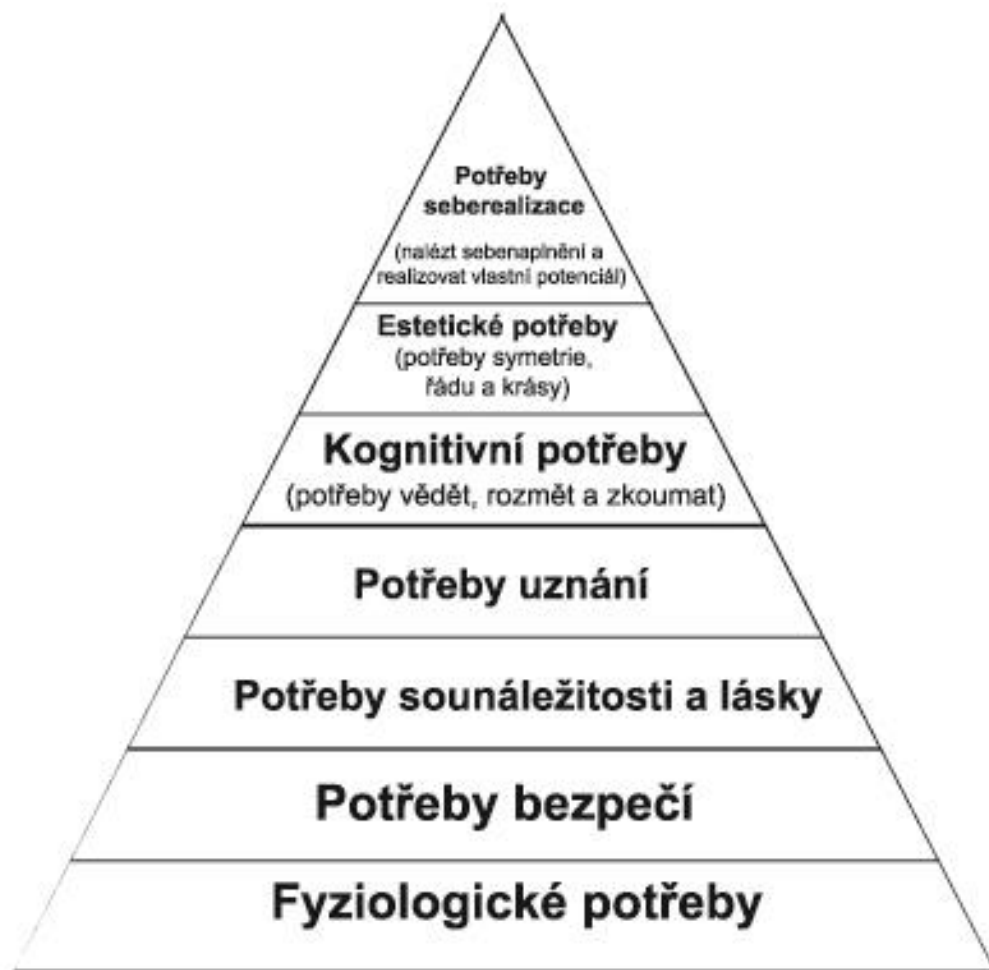
Hned nad fyziologickými potřebami je potřeba bezpečí. Znamená nejen to, že nás nikdo a nic neohrožuje, ale také potřebu řádu, předvídatelnosti věcí, jistoty. Bez uspokojení potřeby bezpečí bude frustrována i další potřeba – potřeba lásky, náklonnosti potřeba někam patřit.

V dalším „patře“ pyramidy se nachází potřeba uznání a sebeúcty. Ta v sobě zahrnuje dosažení úspěšného výkonu, přijetí a úcty od druhých. Úspěch zde neznamená být úspěšnější než kdo jiný, ale fakt, že všichni potřebujeme, aby druzí dávali najevo, že to, co děláme, jak nejlépe umíme, je hodno uznání.

Následuje potřeba seberealizace) naplnit to, čím člověk potenciálně je, dělat si věci po svém). Vrchol pyramidy tvoří vyšší potřeby (věděni, spravedlnosti, estetické potřeby apod.). U dětí platí, že dlouhodobější neuspokojování těchto základních potřeb vede k poruchám vývoje osobnosti. U dospělých může dojít za určitých okolností k tomu, že potřeby stojící výše mohou být uspokojovány i bez uspokojení okolností k tomu, potřeby stojící výše mohou být uspokojovány i bez uspokojení potřeb nižších (příkladem jsou třeba umělci, kteří – ač v nepříznivých materiálních podmínkách, osamělí a neuznávaní – vytvořili vynikající díla a uspokojovali tak svou potřebu seberealizace). U dětí to však možné není.¹³ Jsme škola otevřená pro rodiče, rodiče mohou kdykoliv školu navštívit, někteří rodiče chodí pravidelně na ranní zpívání a promluvy, chodí i na mé hodiny výtvarné výchovy a poslouchají, když žákům čtu knihy.

---

¹³ NOVÁČKOVÁ Jana, *Mýty ve vzdělávání*, PhDr. Pavel Kopřiva – Spirála, 2. vyd. 2003, str. 27, ISBN 80-901873-5-8

Obrázek 1 - Maslowova pyramida

11.2. Školský vzdělávací program

Vzdělávací program Veselé školy schvaluje MŠMT a žák se vzdělává tak, že by neměl mít problémy při přestupu do jiné školy, např. když se rodina přestěhuje. Školní program je vytvořen tak, aby respektoval věk, potřeby, tělesný a duševní vývoj dětí. Vzdělávací program Veselé školy je podrobně rozepsán ve Školním vzdělávacím programu (ŠVP), který musí odpovídat zákonem stanovenému Rámcovému vzdělávacímu programu. ŠVP vypracovává dnes vedení každé školy s pedagogy a schvaluje ho školní rada a zřizovatel. Na dodržování ŠVP dohlíží Česká školní inspekce. ŠVP naší školy je obsáhlý dokument, protože vedle učebního plánu, je v něm zpracováno velké množství údajů a předpisů, které

se týkají chodu školy. Držíme se zásady, že je důležité respektovat celkový vývoj dítěte, jak psychický tak i fyzický. Proto už u školního zápisu se snažíme přijímat děti zralé pro školní výuku. Ambiciózním rodičům nadaných žáků by se mohlo zdát, že s výukou postupujeme zpočátku pomaleji, ale s našimi konečnými výsledky jsou nakonec zpravidla velmi spokojeni. Důležitá je vzájemná důvěra spolupráce. Postup a tempo výuky je přizpůsobeno žákům tak, aby základní učivo zvládli všichni žáci, integrovaní žáci zvládají učivo v pomalejším tempu.

Pro značné rozdíly v ŠVP mohou občas nastat problémy při přechodu z jedné školy na druhou. Naši žáci většinou takové problémy nemají, snažíme se, aby k takovým potížím nedocházelo.

Nemáme žádnou negativní zkušenost s tím, že by náš žák, při přechodu na jinou školu, nezvládal učivo, občas má problémy s tím, že vyjadřuje svůj názor. Naopak s potížemi jsme se setkali pouze, když přišli žáci z jiné školy, většinou velké sídliště a byli vůbec nebo v některých předmětech vůči našim žákům velmi pozadu. Těmto dětem nabídneme potřebné individuální doučování (např. v rámci družiny) a zajistíme jim krátkodobou klasifikační toleranci učivo zvládnout. V takovýchto případech je velmi důležitá intenzivní spolupráce rodiči.

Na prvním stupni učíme žáky zvládnout staletími dané základy: čtení, psaní a počítání. Čtení nebereme jen jako technickou dovednost naučit se písmena a skládat je do slov, ale jako seznámení se s knihami. Prvňáci po prvním pololetí pořádají své první veřejné čtení, na které jsou pozváni rodiče, je to velká slavnost. Starší žáci využívají tvůrčí psaní a vedou si kulturní a čtenářské deníky. Podobně je to ze psaním, žáci se učí vázanému písmu a v lednu první třída začíná psát perem, to je další velká slavnost, prvňáci se učí psát podle písanek, které vytvořil kolektiv pedagogů Veselé školy. Počty žáků otvírají bránu k logickému a abstraktnímu myšlení.

V předmětech prvouka a vlastivěda jsou žáci vedeny především k tomu, aby se naučili dobře pozorovat, vnímat a popisovat svět kolem sebe. V těchto předmětech se velmi uplatňuje projektová výuka. Vědomosti žáci nezískávají jen z učebnic ale z výprav do přírody, muzeí a historických míst. Důležité je vnímat všemi smysly. Myslíme si, že je správné, ve shodě s psychologií dětského růstu, ukázat dětem nejprve celostně přirozeně vnímatelný svět včetně mezilidských vztahů a důležitých rolí v naší společnosti. Jejich vědeckou interpretací a vysvětlováním se pak lépe věnujeme na druhém stupni.

Jako druhý jazyk vyučujeme anglický jazyk. Aby výuka byla co nejúčinnější, dělíme žáky v tomto předmětu do dvou oddělení. V jedné skupině jsou úplní začátečníci, v druhém oddělení jsou žáci, kteří již nějakou výukou prošli. Výuka a tempo je přizpůsobeno dané skupině, snažíme se, aby se žáci učili cizí jazyk rádi a získali dobré základy. Při brzké výuce druhého jazyka pečlivě dbáme, aby se nezanedbávala výuka a následně pak i znalost mateřského jazyka. Zákonem je dnes stanovena i výuka druhého cizího jazyka. U nás vyučujeme výuku německého jazyka v osmém a devátém ročníku.

Protože do naší školy chodí hodně žáků cizinců, jejichž mateřským jazykem není čeština, tak pro tyto žáky máme specializovanou výuku českého jazyka.

Velkou roli v naší škole hraje výuka výchov. Výchovy hrají velkou roli v emotivním vývoji dětí. Velkou výhodou, je, že škola je propojena se základní uměleckou školou. Výtvarná výchova na prvním stupni je propojena s etikou a literaturou. Tělesná výchova je propojena s tancem a hudbou. Dramatická výchova s českým jazykem.

Protože jsme škola církevní, tak ve školním vzdělávacím programu školy, je předmět náboženství, který žákům přináší informace o roli náboženství v životě jednotlivce i v celku společnosti. Žáci jsou seznámeni s tradicemi a slavnostmi našeho kulturního rámce a poučení o rozmanitosti životních názorů náboženských i filosoficko-vědeckých, aby se mohli zorientovat v dnešním složení multikulturní společnosti. Předlohou je nám koloběh roku v jeho fázích přírodního rytmu, opakujících se činností a slavností

Mezi výchovami je zařazeno také na druhém stupni pracovní vyučování. V tomto předmětu se snažíme splnit několik cílů. Prvním cílem je zvýšit manuální dovednost. Druhým, úzce s ním souvisejícím, je vybavit žáky těmi dovednostmi, které přes všechna super moderní vybavení stále doprovázejí společný život celé rodiny ve spořádané domácnosti. Žáci si velmi oblíbily např. vaření. Výchovným cílem je, aby děti správně pochopily dělbu práce, pochopily, že existují práce, které jsou méně společensky prestižní, ale pro život společnosti nutné. I kdyby naši absolventi takovou práci nikdy při svém budoucím zaměstnání a postavení nepotřebovali, budou vědět, že si mají takové práce a těch, kteří ji vykonávají, vážit. Společně s tím probíhá i sociální výchova, protože při pracovním vyučování se velmi často uplatní děti manuálně nadané, a zatímco na své intelektuální nadání nepřiměřeně pyšné děti tu úspěchy zažít nemusí, což je má upozornit na jejich jednostranné zaměření.

Bereme jako svou povinnost u každého dítěte objevit, k čemu má nadání a u individuálních případů rozpoznat skutečnost, který žák by se měl věnovat spíše dráze úspěšného, kvalitního řemeslníka než usilovat o jakousi levnou, ale také pochybnou akademickou dráhu. Nikomu ovšem nevnučujeme, jak postupovat po absolvování naší školy, ale zůstáváme u objektivních diagnostických pedagogických dat. Nesnažíme se podceňovat nebo zmenšovat význam výchovného působení na druhém stupni, ale první stupeň považujeme pro výchovu a vývoj osobnosti dítěte za důležitější, než stupeň druhý. Na druhém stupni opět respektujeme další vývoj osobnosti dítěte a můžeme přitom navázat na práci ze stupně prvního. Základním úkolem pro nás je uvést žáky do všech dovedností práce s učebnicemi a studia samostatného. Mimo českého jazyka se tomu věnujeme v základech inerční technologie. V tomto předmětu patrně na rozdíl od jiných škol vedle běžné počítačové gramotnosti a práce s informačními zdroji upozorňujeme žáky i na limity, i nebezpečí, které moderní počítačové technologie s sebou přináší. S odborníky pořádáme přednášky o počítačové závislosti, o zneužití dat o kyberšikaně či počítačové demenci. I v ostatních předmětech vedeme výchovnou práci tak, abychom předcházeli nebezpečím, která dorůstající mládež v tomto velmi citlivém věku ohrožují: hazardní hry, návykové látky, nová i stará nebezpečí nezralé sexuality atd. Snažíme se, aby si vážili samy sebe a pokud mají problém, uměli požádat o pomoc.

Ve vědomostní oblasti seznamujeme žáky se základy vědních oborů v obvyklém rozsahu a celostně. Škola není zaměřena jedním směrem, protože poskytujeme všeobecné vzdělání. Všeobecně připravení žáci jsou úspěšní při přechodu na gymnázia, a i na střední školy nejrozumnějšího i vyhraněného uměleckého zaměření. Úspěšnost našich absolventů je při přijímacích zkouškách na osmiletá, ale i na čtyřletá gymnázia nadprůměrná, pohybuje se kolem 40% z celkového součtu studentů.

Naše škola je velmi známa svým velkým důrazem na umělecké výchovy, a je pro to i často vyhledávána. Tyto umělecké výchovy a aktivity jsou silnou stránkou naší školy. Nejde však o cílené zaměření v tom smyslu, že bychom své žáky cíleně připravovali na další studium do středních uměleckých škol a konzervatoří.

Umělecký směr naší školy je dán úspěšnou symbiózou a spoluprací sboru základní školy se základní uměleckou školou. Dále je pravda, že většina našich žáků navštěvuje obě tyto školy. Výtvarné aktivity široce prostupují celou školou.

Náš důraz na všechny umělecké aktivity má velmi mnoho pedagogických důvodů. Chceme děti kultivovat celostně, působit na celou jejich osobnost a vést je ke kráse, která je pevně srostlá s dobrem, k větší vnímavosti a pochopení světa kolem nás. Chceme i jinak introvertní a plaché žáky lépe poznat, což se nám úspěšně daří, pokud se takové uzavřené děti vyjádří neverbálními prostředky. Víme, že při výtvarné výchově si žáci mohou vystřídaním typu aktivity odpočinout po intelektuálně náročných hodinách. Víme, nebo se domníváme, že naše škola je veselá především proto, co napsal i Vítězslav Nezval slovy: *Proto je umění přede vším třeba přednost dát, neboť dovede potěšit ducha, pobavit, rozesmát*¹⁴

Naše škola vychází vstříc zaměstnaným rodičům, kteří nemají nikoho, kdo by se postaral o jejich děti v době, kdy musí být v zaměstnání. Velkou předností naší školy oproti jiným školám je, že všechny volnočasové aktivity jsou pod jednou střechou, takže děti nemusí nikam dojíždět. Svůj volný čas mohou žáci trávit hrou v družině, starší žáci ve školním klubu nebo v základní umělecké škole.

---

¹⁴ NEZVAL, Vítězslav. Druhotný zdroj

11.3. Metody výuky

Učíme žáky jak podle tradice, tak podle současných poznatků. Žijeme s dětmi s jejich rodinami v přítomnosti. Všem lidem je vlastní touha po poznávání, cesta za věděním a snaha o šťastný život. Učitelé a vychovatelé Veselé školy se snaží žít nadčasové hodnoty a umět je dětem předkládat. To je hledání pravdy, lásky, naděje, víry, ušlechtilosti, statečnosti a dalších ctností. Dnešní děti potřebují pro zdravý vývoj také orientaci ve složitých komunikačních technologiích, nárůstu poznatků vědy a chaosu sociálních systémů. Své metody výuky neustále zlepšujeme a vyvíjíme.

Konkrétně čas ve škole dělíme dle rozvrhu hodin tak, aby se každé dítě naučilo rytmu střídání soustředění a odpočinku. Ve vyučování je každá hodina strukturována na část, kdy učitel předkládá látku, učitel vede dialog se žáky, žáci pracují, spolupracují a společné hodnocení hodiny. O přestávkách mají žáci možnost navštívit kapli. Důležitá je výchova žáků ke kamarádskému chování s vrstevníky a prožívání nejkrásnějších období dětství a dospívání v dobrých vztazích. Snažíme se dětem předat své zkušenosti a být jim příkladem.

Učíme děti zodpovědnosti a samostatnosti. Myslím, že naši žáci jsou tolerantní a empatičtí. Učíme žáky vyjádřit svůj názor, ale i vyslechnout názor toho druhého, což je někdy hodně těžké. Učíme tak, aby získali dobrý a pevný základ základního vzdělání, na kterém pak mohou stavět dále.

11.4. Nové trendy ve výuce – křesťanský přístup

Do školy jsou přijímány děti bez rozdílu víry (katolíci, protestanté, buddhisté, bez vyznání). Slavíme společně liturgický rok, Vánoce, Velikonoce. Děti mají hodinu etické katolické výchovy. Žáci mohou dobrovolně být připraveni ke svátostem, což každoročně využívá asi 5 dětí. Uplatňujeme křesťanský duch ve výzdobě školy a volbě dramatických a literárních děl. Sociálně slabším rodičům odpouštíme školné na ZUŠ.

11.5. Kdo učí ve Veselé škole

Učitelé začínající s učiteli, kteří učí již řadu let. Lidé, kteří mají záliby v různých oblastech života. Spojuje je, ale povolání a poslání pracovat pro dobro dětí a mladých lidí. Jednotná výchovná koncepce je základem schopnosti získat si autoritu u žáků a být pro ně přínosem. Spolu se školním kaplanem můžeme obnovit svoje síly, očistit svoje svědomí a získat nadšení pro konání velkého díla.

Vlastnosti, které má mít dobrý učitel Veselé školy je schopnost prožívat radost ze života, zachovat si zdraví, důstojnost a statečnost. Hlavní ctností učitele je láska ke svým žákům.

Veselá škola patří mezi školy alternativní. Alternativní hlavně proto, že máme individuální přístup k žákovi. K výuce používáme tradiční i netradiční metody. Každý učitel je na této škole osobnost a podle toho se odvíjí i jeho výuka. Od první do páté třídy mají žáci jednoho třídního učitele, který je celých pět let vede a vychovává. Každá třída je tak trochu jiná, protože se v ní odráží osobnost učitele. Učitelé si volí metody, kterými povedou své žáky a vybírají si i učebnice, které jim nejvíce vyhovují. Své zkušenosti a poznatky si předáváme na poradách, či duchovních obnovách.

11.6. Personální zabezpečení činnosti školy

Škola má stálý tým pedagogů, průměrný věk je 38,5 roku. Poměr počtu mužů a žen je vyrovnaný.

Celkový přehled zaměstnanců 1

Pedagogičtí pracovníci		Nepedagogičtí pracovníci	Celkem
mužů	žen	6	33
13	14		

Přehled dosaženého vzdělání pedagog. prac. 1

Pedagogický pracovník	Vysokoškolské vzdělání (dokončené i nedokončené)			(„Doplňkové“) studium ke splnění kvalifikačních předpokladů (D/N – dokonč./nedokonč.)		
	Titul	Vystudovaný obor (přesný název)	Stupeň a druh školy	D/N	Typ studia (přesný název)	Pro jaký stupeň a druh školy
001	Mgr.	PedF UK, učitelství čj + vv	druhý a třetí			
VŠCHT chemie a technologie ochrany životního prostředí NVŠ CHT Specializace v pedagogice – učitelství odb. předmětů 002	Mgr.	PedF UK, učitelství čj + vv	druhý a třetí			
004Mgr. 003	Mgr.	KTF UK, náboženské nauky		D D	FF UK Specializační studium pro řídící pracovníky ve školství Akcent College - Studium k rozšíření odb. kvalifikace – angličtina	
005	Mgr.	Filosoficko - přírodovědná fakulta Opava, učitelství pro střední školy matematika a dějepis	druhý a třetí			
006	Mgr. Universita Palackého - učitelství pro 2. stupeň ČJ, OP + UP - Humanitní studia - Historie	druhý a třetí				
007	Mgr.	FF UK, informační studia a knihovnictví		N	PP pro PI, 2 a 4 - Studium k výkonu specializovaných činností – Metodik prevence	

008	Mgr.	<i>PedF UK – učitelství praktického výcviku</i>	<i>třetí stupeň</i>			
009	<i>Ing. VŠZ Brno Agronomická fakulta</i>		<i>D N</i>	<i>UK doplňkové studium pro učitele chemie a biologie Kurz asistenta pedagoga</i>	<i>druhý a třetí</i>	
010	Mgr.	<i>PedF UJEP Ústí n.L. biologie a chemie</i>	<i>druhý a třetí</i>	<i>D</i>	<i>PedF UK výchovné poradenství</i>	
011	Mgr.	<i>FF UK – historie germanistika + státní zkouška z pedagogiky a psychologie PedF Západočeská univerzita Plzeň obor anglický jazyk pro první a druhý stupeň ZŠ</i>	<i>první, druhý, třetí</i>			
012	Mgr.	<i>FF UK pedagogika, specializace školní a pedagogika a pedagogické poradenství</i>	<i>druhý a třetí</i>	<i>D N NIDV Funkční studium pro vedoucí pracovníky ve školství – školní management UJAK premagisterské studium speciální pedagogika – učitelství</i>		
013	Mgr.	<i>KTF UK Teologické nauky 1. LF UK všeobecné lékařství (šest sem.)</i>		<i>N UJAK premagisterské studium speciální pedagogika - učitelství</i>		
014	MgA.	<i>Akademie výtvarných umění Praha – konceptuální umění</i>		<i>N</i>	<i>AVU specializace v pedagogice</i>	
015	Ing.	<i>ČVUT automatizovan</i>		<i>N</i>	<i>UJAK premagisterské</i>	

		<i>é systémy řízení, EBS</i>			<i>é studium speciální pedagogika - učitelství</i>	
016	Mgr.	<i>KTF UK, náboženské nauky ČVUT FS (2 semestry)</i>		<i>D</i>	<i>FF UK - Specializační studium pro řídící pracovníky ve školství</i>	
017	Mgr.	<i>KTF UK Teologické nauky</i>		<i>N</i>	<i>UJAK premagistersk é studium speciální pedagogika - učitelství</i>	
018	Mgr., THLic.	<i>KTF kněz</i>		<i>N</i>	<i>doktorát</i>	
019	<i>UJAK – Speciální pedagogika - vychovatelství</i>					
020	Mgr.	<i>KTF UK Teologické nauky</i>				
021	<i>MgA., M. Mus., Dis.</i>	<i>AMU, Hochschule für Music Stuttgart hra na varhany, konzervatoř, státnice z pedagogiky a psychologie</i>				
022	Mgr.	<i>FAMU - katedra dokumentární tvorby – režie</i>				
023	Dis.	<i>Konzervatoř Jaroslava Ježka - kytara</i>				
024	Mgr.	<i>AMU klavír, státnice z pedagogiky a psychologie, konzervatoř</i>				
025	MgA.	<i>AMU klarinet, konzervatoř, postgraduální dvouleté studium ve švýcarském Luganu</i>				
026	<i>Dis. Konzervatoř Jaroslava Ježka –</i>					

	<i>bicí nástroje u prof. Kimpla</i>					
--	---	--	--	--	--	--

15

Všichni pedagogičtí pracovníci se dále vzdělávají na pravidelných přednáškách ve Veselé škole. V naší škole pravidelně přednáší:

- Mons. prof. PhDr. Petr Piřha, CSc., dr. h. c. – pedagogiku, etiku
- Prof. PhDr. Anna Hogenová, CSc. – filosofii
- Mgr. Kateřina Čapková – fyzioterapii, pomáhá žákům s poruchami PAS, ADHD pomocí metod hiporehabilitace, muzikoterapie, caninsterapie

Spolupracujeme a konzultujeme s:

- Mgr. Milenou Bučkovou (klinický psycholog) – pomáhá dětem, kteří mají diagnostikovány specifické poruchy učení

Mnoho let u nás přednášeli:

- Prof. ThDr. JUDr. Miroslav Zedníček - psychologii
- Mons. ThLic. Bohumil Kolář. – didaktiku a pedagogiku

Pravidelně dvakrát do měsíce máme pedagogické porady, dvakrát do roka máme výjezdní školení o pedagogických dovednostech, kde probíhá výuka učitel učitelem.

11.7. Jak se změnila veselá škola v průběhu 23 let?

Začínali jsme s 20 žáky u Panny Marie Sněžné. Nyní máme 250 žáků na základní škole a 300 žáků v základní umělecké škole. Po revoluci jsme byli společenství mladých nadšenců, kteří se snažili obnovit církevní školství.

Rodiče, kteří nám do školy svěřovali své děti, nám důvěřovali a byli součástí života ve škole. Nyní přibývá starších rodičů, matek, které své první dítě mají po 40 roce života, ke škole přistupují jako k instituci a nejednají s námi jako rodič, nýbrž jako kontrolovaný orgán. Někteří nám ráno předají své dítě, jako produkt, školu berou jako výrobu a očekávají co nejlepší výsledky.

¹⁵ Výroční zpráva, Veselá škola [online] [cit. 2017-04-09], dostupné z <http://www.veselaskola.cz/node/71>

Ale pořád většina rodičů je empatická a používá zdravý rozum. Na začátku jsme měli školní řád desatero, teď je školní řád několika stránkový právníkový dokument. Neuvěřitelně narostla administrativa. Na každého žáka musíme vypisovat stohy papírů a ukládat je do počítače. Děti mi přijdou pořád stejné. Samozřejmě mají jiné zájmy než děti před dvaceti lety, ale duši mají pořád stejnou. Přibývá děti s poruchami pozornosti, ADHD, autistů atd. Možná, že je to spojeno s lepší diagnostikou, nebo jsou rodiče úzkostnější a nechávají své dítě vyšetřit, aby získali papír na úlevy. Každopádně se doba zrychluje a s tím souvisí i poruchy pozornosti.

Většina dětí má rozvedené rodiče, před dvaceti lety to spíše byly výjimky. Rozmáhá se střídavá péče, která většinou, teda alespoň v naší škole, není funkční. Velkou roli v dnešní době hrají počítače. Snažíme se, aby žáci používali PC techniku s mírou. Chceme, aby děti komunikovaly spolu osobně a ne přes mobil či počítač. Ve škole je počítačový kroužek, kde se žáci učí práci s počítačem.

Před dvaceti lety děti mobily neměly, spoléhaly samy na sebe, teď se snaží někteří řešit vše přes mobil s rodiči. Naše škola je teď daleko bohatší, učitelé mají více peněz, ale daleko méně času. Rozevřely se nůžky mezi rodiči, kteří nemají finance na zaplacení obědů a těmi, kteří by byli ochotni zaplatit např. Za školu v přírodě třicet tisíc korun. V jednom je naše škola pořád stejná, jsme škola, která má ráda všechny děti chytré, hloupé, hodné, zlobivé, zdravé i nemocné. Jsme škola, která se snaží dát dětem kvalitní základní vzdělání, naučit je empatii a morálce. Většina učitelů. Která u nás učí, dělá pro své žáky mnohem více, než musí.

12. ZÁVĚR

Záměrem mé práce bylo přiblížit život ve Veselé škole. Naše škola je alternativní, inspirována přístupy a metodami reformního školství. Jsme školou inovující, Škola byla založena společně s učiteli a rodiči. Spolupráce rodičů a školy je velmi důležitá. Škola je postavena na osobnosti učitele. Každý učitel v naší škole je osobnost a svou osobností a přístupem k životu své žáky přirozeně formuje. Vyučující by měl mít přirozenou autoritu. Noví učitelé se učí od zkušenějších kolegů. Velkým naším vzorem a neustálou inspirací je Bohumil Kolář, který u nás přednáší a učí nás učit. Na žáky působíme komplexně a je pro nás důležitá etická výchova, která prostupuje předměty.

Koncepce naší školy se neustále inovuje a vyvíjí, protože i děti a doba se kolem nás mění. Jsme škola základní a snažíme se dát dětem dobrý a pevný základ do dalšího vzdělávání i života. Základ se netýká jen vědomostí, ale i pevného charakteru. Učíme se ze života pro život. Cílem je dosáhnout u každého žáka co největší osobnostní, sociální a emoční rozvoj. Jsme škola plně zaměřena na osobu dítěte a jeho individualitu.

13. LITERATURA

Odborná literatura:

ATWOOD, Tony. *Aspergerův syndrom*. Praha: Portál, 2005. 80-7178-979- 8

KASPER, Tomáš. KASPEROVÁ, Dana, *Dějiny pedagogiky*, Grada, 2008. 978-80-247-2429-4

ALBERTI, P. *Světec don Bosco*, Matice cyrilometodějská, 1999, 80-7266-015-2

RÝDL, Karel. *Principy a pojmy pedagogiky Marie Montessori*, Public History, 1999, 80-902193-7-3

NOVÁČKOVÁ, Jana. *Mýty ve vzdělávání*, PhDr. Pavel Kopřiva – Spirála, 2. vyd. 2003, ISBN 80-901873-5-8

PRŮCHA, Jan. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*, vyd. 1, Portál, 2001

THOROVÁ, Kateřina. *Poruchy autistického spektra*, Praha: Portál, 2006, 80-7367-091-7

Beletrie:

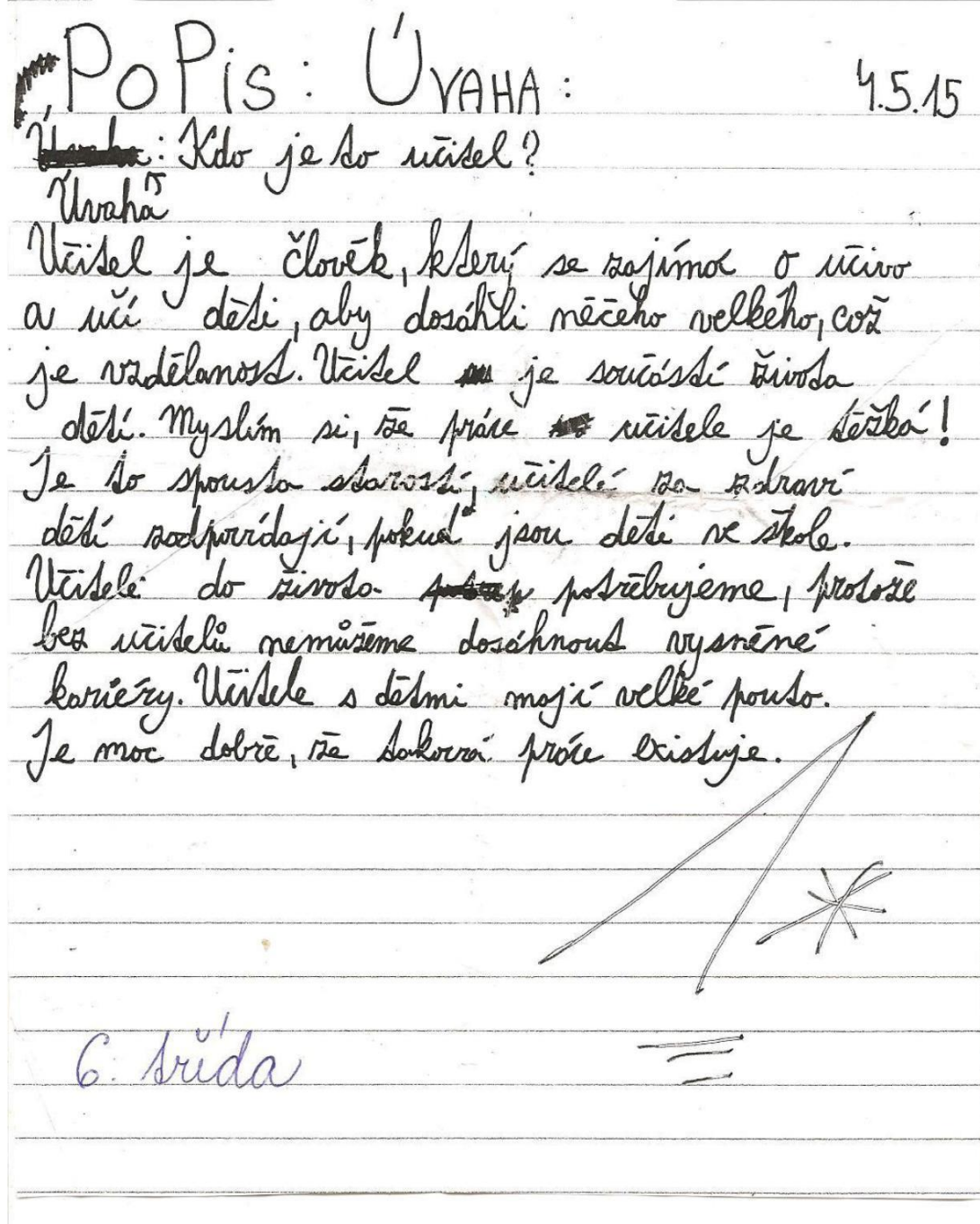
KOLÁŘ, Bohumil. *S největší vděčností*, Nové město, 2013, 978-80-905265-2-5

PIŤHA, Petr. *Výchova, naděje společnosti*, Poustevník, 2006, 80-86610-18-7

PIŤHA, Petr. *Učitelé, společnost, výchova*, Karolinum, 1999, 80-7184-955-3

HADDON, Mark. *Podivný případ se psem*, Argo, 2003, 80-7203-541-X

14.OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

Obrázek 2 – Většina žáků si nás váží.

Vážená Paní Ředitelko

Ráda bych vás požádala o brigádu a tím pomohla.

- Vylepšit školu a její okolí, aby se žáci cítili lépe a učení se více bavilo.

- chtěla bych se osamostatnit a s dobrým pocitem si koupit něco sama a nebýt závislá na kapesném od rodičů.

Pokud by byla možnost od 4. 6. 2012 do 25. 7.

byla bych vděčná za příležitost a novou zkušenost.

Předem děkuji

Sára Hrabánková

7. třída.

Sarahrabankova@seznam.cz

Paní Hrabánková: 739053451

Obrázek 5 – Žáci chovají včely

11.6.

Myslím si, že bych si
zasloužil jedničku z
češtiny, protože se
naším zlepšil. Děláme
domácí úkoly, snažím se
pracovat ve škole při
hodinách. Čeština je
pro mě těžká, ale snažím
se.

Pane, učitelko, moc se
omlouvám za vyrušování
při hodině.

Mišek - Okanda
Afrika 2. třída

Obrázek 4 - Žáci se učí od první třídy sebehodnocení a obhájit svůj názor

Co pro mě znamená dětství?

Dětství je něco co už se nikdy nezopakuje je to ~~ta~~ kousek života kde si můžeme naplno věnovat tomu co nás těší a baví. Žít ve svůj svět Fantazie být bez starosti. Ale zase madrahou stránu je sice dobře být dítětem, ale když už je čas na dospívání musíme do toho jít a nezůstat upatně dítětem. ~~musíme~~ musíme dospívání přijmout ~~s~~ s otevřenou náručí nebrát se tomu.

Co chci v životě dokázat?

Být šťastná a radovat se ze sebe a ze svého života. Být milovaná.

VZKAZ VŠEM UČITELŮM

VESELÉ ŠKOLY :

JSEM MOC RÁD ŽE JSEM VÁS
VŠECHNY V ŽIVOTĚ MOHL POTKAT
A CENĚM SI TOHO. PŘEDEVŠÍM
PAN UČITEL PETR VÁLKA, STÁLE HO
BUDU MÍT VLOŽENÉHO V SRDCI A TÍMTO
MU VYJADŘUJI VELKÝ DĚK!!!
ŽE MI VE ČTVRTÉ TŘÍDĚ Z
MATEMATIKY MÍSTO 5 MI DAL 3,
A TOHO SI MOC VÁŽÍM, DOBRĚ
HRAJE NA KYTARU A JE Z
TOHO JEHO PŘÁTELSTVÍ CÍTIT
LASKA A DUCH SVAŤKY. NIKDY
NA NĚJ NEZAPOMENU!

MAM HO MOC RÁD A MYSLÍM ŽE
JSEM OD NĚHO DOSTAL DOBRU,
PETR VÁLKA JE DOBRÝ ČLOVĚK A
MÁ URČITĚ DOBRÉ SRDCE,
BUDE MI MOC CHYBĚT!!!!

S LÁSKOU NA NĚJ MYSLÍM.....

JAROSLAV ŠEVČÍK / 9. TŘÍDA

JAROSLAV ŠEVČÍK . 9. TŘÍDA

1) CO JE PRO TEBE NEJDŮLEŽITĚJŠÍ?:

2) KDO JE PRO TEBE NEJDŮLEŽITĚJŠÍ?:

3) CO PRO TEBE ZNAMENÁ DĚTSTVÍ?:

4) CO CHCI V ŽIVOTĚ DOKÁZAT?:

5) ČEHO SE NEJVÍC BOJÍŠ?:

6) CO PRO TEBE ZNAMENÁ PŘÁTELSTVÍ?:

7) PRO ČEM TUVŽÍŠ V NEBI?:

1) NEJDŮLEŽITĚJŠÍ PRO MĚ JE
POMÁHAT LIDEM, MÍT JE RÁD A DĚLAT
LIDEM RADOST.

2) NEJDŮLEŽITĚJŠÍ JE PRO MĚ JEŽÍŠ,
TOMU BYCH CHĚL V ŽIVOTĚ SLOVŽÍT.
DŮLEŽITÉ JSOU PRO MĚ I RODIČE A BLÍZKÉ - DOBRÉ
KAMARÁDI.

Obrázek 8

3) DĚTSTVÍ PRO MĚ JE (ZNAMENA) PAMÁTKA,
RÁD NA DĚTSTVÍ VZPOMÍNÁM, TEHDY VŠE
BYLO JINAK, A PAK MI PO NĚM ZBYLA
PAMÁTKA, RÁD NA SVÉ DĚTSTVÍ VZPOMÍNÁM.

4) CHTĚL BYCH V ŽIVOTĚ DOKAZAT
MILOVAT LIDI, KTERI SE MI SMAŽÍ POMOCT,
A BÝT JIM VĚČNÝ.
TAKÉ BYCH CHTĚL A TOVŽIL SPRÁVNĚ
TRÝDIT ODPAD, ČISTIT PŘÍRODU OD ODPADKŮ
A VŠE DĚLAT S ÚSMĚVEM A LÁSKOU.

5) BOJÍM SE A MÁM VELIKÝ STRACH
SÁHNOUT NA PAVOUKY, BROUKY A VŠE
VĚTŠÍHO CO PATŘÍ DO SKUPINY HMŮZ,
TAKÉ SE BOJÍM HADŮ, PAVUČIN A TORMAD
I TMY.

6) PŘÁTELSTVÍ JE MOC HEZKÁ VĚC,
BŮH NÁM DAL LÁSKU A PŘÁTELSTVÍ,
TOHO BYCHOM SI MĚLI KAZÍT,
PŘÁTELSTVÍ PRO MĚ MOC ZNAMENÁ.

7) TOVŽÍM SE V NĚBI SETKAT S BOHEM,
POVÍDAT SI S NĚM A CHTĚL BYCH S NĚM
ŘEŠIT VŠECHNU NE-LÁSKU A NE-MÁVIST NA ZEMI.

Edita Brožová

1. Co je pro vás v životě nejdůležitější?

Postupem času zjišťuju, jak všechno rychle utíká. Například, když vidím fotky ve své školce jak jsem byla malá a teď jdu na střední školu.

Nejdůležitější v mém životě je být s lidmi, bez kterých bych být nemohla. Lidé, které miluji a oni milují mě. Navzájem si důvěřujeme a pomáháme. Nebo splnit svůj sen a vědět, že na to mám. ~~Potom~~ Pomáhat ostatním a vědět, že dělám správnou věc. Dělat věci s rozumem a citem. Užívat si života nebo každý den. Nebo nezapomenout na ty krásné vzpomínky s těmi nejbližšími.

2. Kdo je pro tebe v životě nejdůležitější?

V životě mám spoustu lidí, kteří jsou pro mě důležití nebo nejdůležitější. I když si to někdy neuvědomuji, jak jsou pro mě důležití a že jsou součástí mě.

Nejdůležitější v životě pro mě je moje mamka.

Potom kamarádi, kteří mi pomáhají a neopustí mě.

Sourozenci. ☺

3. Co pro tebe znamená dětství?

Myslím, že já nemohla mít lepší dětství. V nejlepší škole s nejlepšími kamarády. Z mého dětství si odnáším nejvíce vzpomínek a nejvíce zkušeností. V dětství se vytváří naše osobnost.

Dětství je období člověka do kterého se chce člověk někdy vrátet, možná proto, že začal špatně a myslí si, že kdyby se vrátil do dětství tak všechno napraví. Dětství je období, kdy nic moc nemusíte řešit a užíváte si života. To samozřejmě i když vyrostete, ~~ale~~ ale dětství je prostě kouzelné.

Co chceš v životě dokázat:

Chci být dobrý člověk, co uskutečňuji svoje sny. Abych si na konci svého života řekla, že jsem dělala dobrou věc.

Chci se dopracovat s radostí na světovou herečku a hrát v divadlech a filmech. Chodit na castingy a dostávat role. Makat a makat. V životě chci být úspěšná, i když to někdy tak nevypadá. Chci mít krásnou rodinu, práci, dom, peníze. Radost a zápal v srdci. Dokázat si, že na to všechno mám. A nechat si říci a říci v sama sebe.

5. Čeho se nejvíce bojíš?

Nejvíce^{někdy} v životě se bojím toho, že se jednou probudím jako mamka a zjistím, že jsem šla za svým snem. Bojím se, že přestanu v to věřit. V to, že to dokážu a budu se mít dobře. Že si nesplním sen a budu dělat věc, z které budu nešťastná.

Bojím se, že mě někdo z mých blízkých zklame.

Nebo se bojím, že něco hrozně zkažím, co mi všechno zkaží, celou moji cestu. Nebo, že na všechno zůstanu sama a budu nešťastná...

6. Co pro tebe znamená přátelství?

Přítel je ten, kdo tě neopustí i v té nejhorší situaci a pomůže ti. Bere tě takovou, jaká jsi a přijímá tvoje chyby. Má tě rád i s tvými chybami. Ve všem tě podpoří. Přítel je ten, co ho znáš už léta, ale pořád si máte co říct.

Přátelské pouto to je v životě důležité.

Nemáš přátele, jsi nešťastný...

Nemáš na koho se obrátit, když ti je nejhorší.

- 1) Co je pro mě v životě nejdůležitější? : V životě je pro mě nejdůležitější abych měla dobrý život, dosáhla toho nejvyššího, a mohla si žít tak jak si přeji. Samozřejmě jsem ráda, že vycházím s lidmi, které mám ráda. ~~Mám~~
- 2) Kdo je pro mě v životě nejdůležitější? : Nejdůležitější ~~je~~ ^{pro mě} rodina, bez rodiny bych nic nezvládla, ve všem mě podrží stejně jako přátele, miluju svoje kamarády! Také je pro mě nejdůležitější můj pes, možná to zní blbě, ale je mi sním skvěle!
- 3) Co pro mě znamená dětství? : Dětství pro mě znamená sama radost, překvapení, poznávání nových věcí, poznávat svět a plno dalšího. Dětství je úžasný, když jsem byla malá tak jsem se hrozně těšila až budu velká načitelská holka, která si bude moct dělat co chce, je to blbost, teď bych se nejradši mrtila do dětských let, chybí mi to.
- 4) Co chci v životě dokázat? :
- 5) Čeho se nejvíce bojím? : Bojím se života, z toho mám velký strach, bojím se středu a lidí na ní. Už určitě nepotkám takové lidi jako tady na Veselce, jsem z toho celkem vykecpaná.
- 6) Co pro mě znamená přátelství? : Přátelství je pro mě hodně, rážím si přátelství, zvláště u lidí, který beru i jako sourozence. Přátelství mě hodně podporuje a vždy povzbudí.

7) Po čem toužím v nebi? V nebi toužím hlavně po klidu. Samozřejmě
toužím potom potkat lidi, které jsem ztratila a který mi chybí.

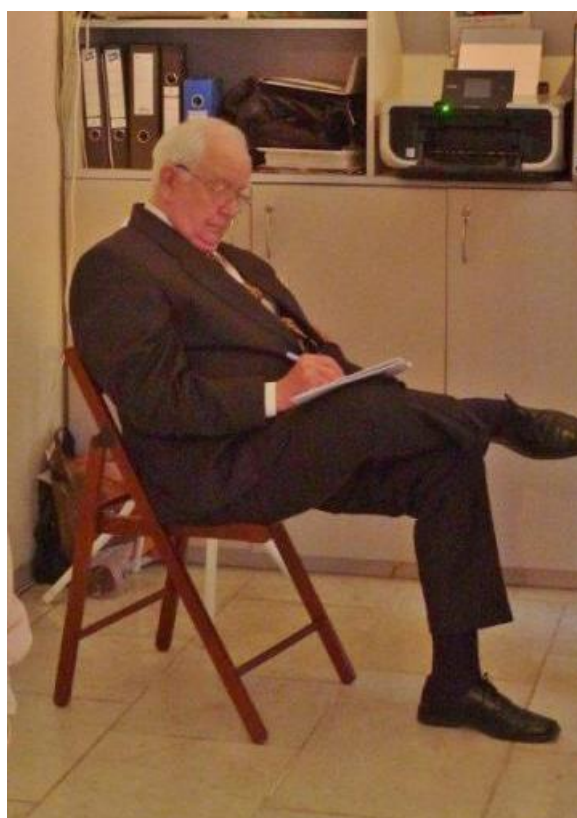

Paní ředitelko, jsem děsně moc ráda, že jsem vás poznala. Jste skvělý člověk
s úžasným srdcem. Tolik mě mrzí, že už musím pryč, že ty čtyři roky
utekly jako voda. Jsem tu jen chvilku a přijde mi, že tu jsem
od prvního začátku. Sice to pro mě bylo ze začátku těžké, byli tu lidé
se kterými to nebylo lehké, ale teď je mi líto, že se snima
musím rozloučit. To samé s váma učiteli. Ti učitelé co jsou tady
už na střední nepotkám. Budete mi všichni moc ~~se~~ chybět. Jsem ráda,
že jsem přišla na Veselku, nejlepší škola kterou znám nebo o který
jsem slyšela! Mám vás paní ředitelko hrozně moc ráda, vždy jste mě dokázala
povzbudit, vám jsem mohla vždy věřit a věřit budu. Nikdy na vás nezapomenu
ani na Veselku, Veselku miluju! Vůbec se mi nechce pryč, chtěla bych to
znat do šesté třídy, tolik vzpomínek mám, na Fáře, tithy, mše, různé oslavy...
~~Tak~~ Takový věci už nikdy nepotkám, tím jsem si na 100% jistá! Ráda
se sem budu vracet se na vás podívat a pozdravit vás. Vždy mi
udělá radost vidět opět Veselku. Kdykoli budu mít čas hned se tu objevím!
To slibuji. Za všechno moc děkuji, rážím si všeho, co jste pro nás kdy ~~a~~
udělala.

Obrázek 15 - Pan Prof. PhDr. Petr Piřha, CSc., dr. h. c. ve školní galerii

Obrázek 14 - Pan Prof. PhDr. Petr Piřha, CSc., dr. h. c. přednáší v naší škole

Obrázek 17 - Lyžařský pobyt

Obrázek 16 - Vánoční slavnosti

Obrázek 19 - Olympijské slavnosti

Obrázek 18 - Sv. Mikuláš

Obrázek 21 - Veseloškolský ples

Obrázek 20 - Divadlo

Obrázek 22 - učitel jako Sv. František z Assisi

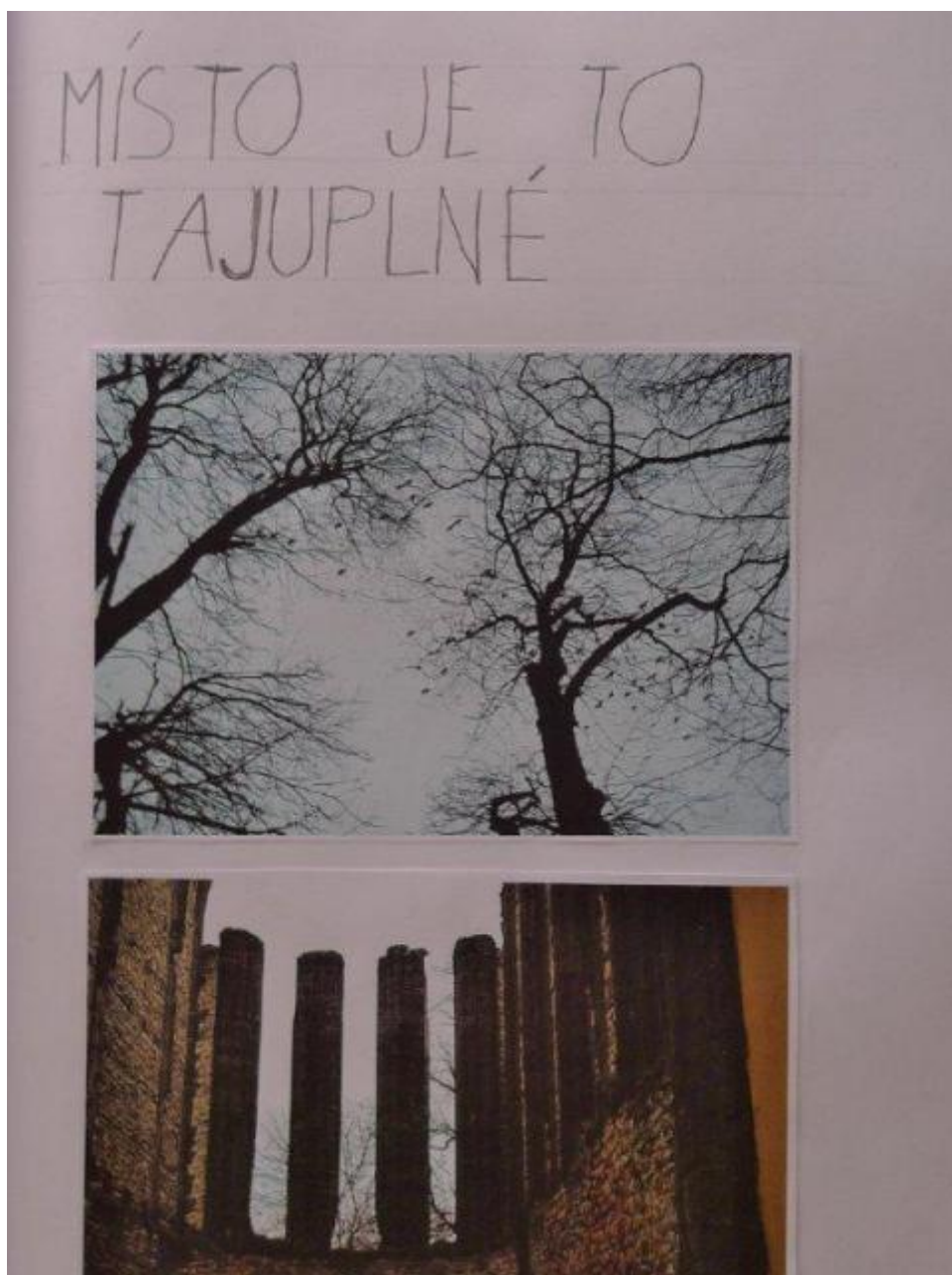

Obrázek 23 - Žáci v Itálii

Obrázek 24 - I děti s ADHD slaví úspěchy

Obrázek 25 - Práce dětí

Můj sen

mám tři sny.

1. chěl bych být cestovatelem, rád
cestuji a poznávám nové knaje,
Zajímá mě celý svět,

2. Mám rád muslimy a v
zrych není žádný muslimů
a mě to mrzí. Rád budu velký,
tak si pořídím stánek a stoj
na muslimy. Budu mít spoustu
druhů, aby si každý pochutnal,
3. Zajímají mě pokusy, mohl bych
být vědce a vymýšlet
nové věci, to by mě bavilo,
rád bych dělal všechno.

Obrázek 26 - Napsal žák s PAS, 7 let „Zdenda“

MŮJ OBLÍBENÝ ČLOVĚK

Pevně. Spolehlivě. Srdcem.

Můj oblíbený člověk je sestra Lara. Mám ji ráda, protože někdy se mnou chodí do divadla, planetária nebo do kina. Ihned vždycky, když přijde, přinese nějakou věc. Ale vždy je s lučňákem. Když jsem byla malá, šla se mnou a s mamou dokonce na koncert Chorea Bohemica, kde jsem poprvé poslechla svoji učitelku na hudebku Eričku Kukalovou. Sestra sice pracuje v bance, ale nejradši má přesí výlety po Česku, i po cizích zemích. Její nejdelsí cesta byla do Santiaga de Compostella, která byla dlouhá přes 800 km. Ráda bych šla s ní, ale na moře je to moc dlouhé. Tajímaré je, že sestra Lara sice mluví slovensky, ale přesto si spolu velmi dobře rozumíme.

Emma

Obrázek 27- Emma, 7 let

Obrázek 28 - Emma, 7 let

Obrázek 29 - žáci hodnotí dílo v galerii